

Slotdebat Cannabis Tribunaal, Dudok, Den Haag, 3 mei 2010:

Deelnemers:

Fred Teeven (VVD)
Cisca Joldersma (CDA)
Boris van der Ham (D66)
Jesse Klaver (GroenLinks)
Michiel van Nispen (SP)

Voorzitter:

Frans Weisglas

Commentatoren:

Gerd Leers (CDA, oud burgemeester Maastricht)
Hans van Duijn (ex-voorzitter Nederlandse Politiebond, actief voor LEAP)

Rechter:

Hendrik Kaptein (Hoogleraar rechtsfilosofie Universiteit Leiden)

Frans Weisglas: "We doen het met een aantal partijen, een aantal vertegenwoordigers van die partijen. Voor het CDA, beroemd en berucht van de Cannabis Tribunalen: Cisca Joldersma. Fred Teeven van de VVD, beiden ook zittend Kamerlid. Dat geldt ook voor Boris van der Ham van D66. Voor de SP heeft mevrouw Manja Smits, die misschien op uw lijstje staat, zich moeten afmelden wegens ziekte en we zijn blij dat het kandidaat Tweede Kamerlid Michiel van Nispen aanwezig is. Jouw plaats op de lijst is de belangrijkste voor de SP, want je staat op 25, dus als jij er in komt, zeggen alle kranten: de SP heeft gewonnen. En voor GroenLinks het kandidaat Tweede Kamerlid Jesse Klaver, ook hartelijk welkom.

Ik ga eerst vragen aan de Kamerleden in een willekeurige volgorde om in drie minuten -echt drie minuten, ik ga mijn horloge voor me leggen- het standpunt over het toekomstig cannabisbeleid in Nederland naar voren te brengen. Dan vraag ik aan Gerd Leers en Hans van Duijn om kort te reageren, dan vraag ik jullie nog een keer om heel kort te reageren, want ik zei het al, anders blijven we bezig, en dan gaan we naar de zaal. We beginnen met heel korte statements, echt drie minuten, van de mensen achter deze tafel. Ik begin met Cisca, omdat je zo trouw iedere keer terug komt."

Joldersma CDA): "Ja, ik dacht even: ik kan dit jaar wel een keer overslaan, want jullie kennen dat standpunt. Maar ik begrijp dat jullie zo graag ook weer een CDA-er achter de tafel willen hebben. Het CDA is niet zo dol op cannabis zoals jullie. Wij hebben al eerder gezegd: eigenlijk hebben we in Nederland best wel een heel mooie wet. Die wet maakt namelijk een heel duidelijk onderscheid tussen het gebruik van cannabis, waarvan we zeggen: oké, dat gaan we niet criminaliseren. En tegelijkertijd de illegale handel en de teelt, waarvan we zeggen: die is crimineel en dat blijft crimineel. Dat willen wij eigenlijk heel graag zo houden.

Wat is een verschil met anderhalf jaar geleden, het laatste Cannabis Tribunaal, denk ik: er is een rapport van Van de Donk gekomen en wat Van de Donk eigenlijk probeerde is de polarisatie in de politiek rond

drugs een beetje dichter bij elkaar te brengen. En hij zegt van: 'Eigenlijk kunnen we op deze manier niet door met het gedoogbeleid. En misschien, ook al verschillen jullie heel erg van standpunt met het CDA, maar kunnen we het daar nog wel met elkaar over eens worden. Als je kijkt naar de uitwassen van het gedoogbeleid: de criminaliteit, de harde criminaliteit, die onderwereld, de verwevenheid met de bovenwereld, dan denk je van: gedogen is geen goede aanpak als het gaat om drugs.

Wat zegt Van de Donk nog meer? Hij zegt van: laten we nou eerst weer eens terug gaan naar die hele kleine, lokale coffeeshop, waar die eigenlijk oorspronkelijk voor bedoeld was, voor de lokale gebruiker. Als je kijkt naar de jaren zestig, hoe die coffeeshop destijds bedoeld was, waar die voor is ingesteld: voor een selecte groep gebruikers, dan zou je kunnen zeggen van: daar zit wat in, in die redenering. Maar het is ook wel een beetje romantisch gedacht. Hoe krijg je een geest die uit de fles is, zoals het is gebeurd bij de coffeeshops, waar gigantische grote coffeeshops zijn ontstaan, denk aan Checkpoint in Terneuzen. Krijg je die geest weer terug in de fles, dat vragen wij ons af.

Maar tegelijkertijd vinden we die denkwijze van Van de Donk, waarvan ze zeggen: laten we nou eens kijken naar dat oorspronkelijke idee van die coffeeshops, een kleine coffeeshop voor lokale gebruikers, hoe kom je weer in die richting? Want dan kun je weer eens een beetje normaal gaan nadenken over drugs. En ik denk dat dat een begaanbare weg is. Daarna zullen de wegen weer uiteen gaan, want wij zijn er écht niet voor om die handel te gaan legaliseren. Wij vinden het een goede zaak dat we nou eindelijk die motor achter die handel, dat we die ook aanpakken. Want dat is natuurlijk een heel gekke zaak: we gaan de handel verbieden en we laten die growshops bestaan. Het is heel goed dat er nu een wetsvoorstel ligt om dat ook aan te pakken.

En ik vind dat we echt, ook al ben je voor of tegen cannabis of hoeveel je ook van cannabis houdt, ik vind dat het ook een verantwoordelijkheid van de sector is, en die hebben dat de afgelopen jaren vermijd, om gewoon te zeggen: mensen, laten we ons er ook heel goed van bewust zijn dat een aantal mensen verslaafd kan raken aan cannabis. Het boek dat net is verschenen daarover, van iemand die komt uit die links liberale hoek, die zegt zelf: ik heb zo moeten vechten tegen dat beeld van cannabis, dat het een onschuldig middel is. Zelfs de verslavingszorg, alle wetenschappers gingen daarin mee. Ik denk, als we daar nou eens een helder beeld... en wat mij betreft zou de coffeeshophouder daar ook wel eens wat helderheid in mogen verschaffen. Waarom laat je verslaafde blowers nou weer gewoon terug in die coffeeshop? Dat doen we op andere gebieden ook niet. Een stukje maatschappelijke verantwoordelijkheid op dat gebied van de coffeeshophouder zou ik toejuichen. Dat was drie minuten, voorzitter."

Weisglas: "Het begint al een beetje te kolken in de zaal, maar ik vraag u om het nog even op te houden. Ik ben zelf eigenlijk wel iets vergeten en daar geef ik je een extra een minuutje voor. Ik had namelijk een vraag willen stellen aan jullie allemaal. En die vraag is eigenlijk meer procedureel dan inhoudelijk, maar wel heel erg belangrijk. Dat zullen jullie met me eens zijn als hij gesteld wordt: gaat uw partij, jouw partij -vraag ik aan jullie allemaal- zich er voor inzetten dat de discussie over het toekomstige cannabisbeleid in de Tweede Kamer dualistisch plaatsvindt en niet al in het regeerakkoord wordt vastgelegd, zoals de afgelopen jaren?"

Ik vind dat ook zelf, ook los van het onderwerp, een heel belangrijke vraag, omdat ik ervan overtuigd ben dat het ook voor de positie van de Tweede Kamer -sta mij toe dat in een halve zin te zeggen- van groot belang is dat er heel korte regeerakkoorden zijn en niet alles van tevoren wordt vastgespijkerd. Maar we hebben het nu over dit onderwerp en ik kom dus even nog bij je terug, Cisca, of je op dit onderwerp vindt: ja, mijn partij moet er voor zorgen -als je gaat regeren uiteraard- dat het niet wordt vastgetimmerd in een regeerakkoord maar in een dualistische discussie in de Tweede Kamer tot besluitvorming kan komen?"

Joldersma: “Ik ben voor dualisme, maar ik ben er ook voor om een stap vooruit te zetten in het drugsbeleid. En dat ligt heel erg aan het soort coalitie die je straks krijgt, soms kan het juist helpen om afspraken te maken in een coalitie, want anders blijven we in de Kamer ook heen en weer met elkaar discussiëren en komt het geen stap verder. Dus ik wil een stap vooruit zetten in het drugsbeleid en dat kan afhankelijk van de coalitie betekenen dat je er wel of niet op een of andere manier uitspraken over doet in een coalitieakkoord. Niet dichttimmeren, maar uitspraken, daar ben ik niet per definitie op tegen.”

Van Nispen (SP): “Goedemiddag. Ik vervang niet alleen Manja Smits, maar ook Krista van Velzen, die is woordvoerder drugsbeleid op dit moment, maar zij is in New York om de kernwapens de wereld uit te helpen. Dat is ook best belangrijk. Maar voor ons standpunt maakt dat natuurlijk geen verschil: de SP is voorstander van het legaliseren van softdrugs. En ik heb vanochtend stukjes meegeluisterd, omdat het live op internet te volgen was. En ik vind dat de heer Leers onder andere mooie woorden heeft gesproken. Vooral toen hij zei dat hij in zijn tijd in Den Haag voor een verbod op softdrugs was, maar toen hij uit die Haagse kaasstolp de praktijk in stapte in Maastricht, toen heeft hij zijn standpunt bijgesteld. Toen realiseerde hij zich dat het verbod op softdrugs geen verstandig beleid is, als ik dat kort mag samenvatten.

Volgens mij raken die wijze woorden de kern van het probleem. Want het gaat bij het debat over drugsbeleid niet over ideologie, maar over de ratio, het verstand: welk beleid is effectief? Volgens mij heeft legalisering van softdrugs grote voordelen. Het belangrijkste vind ik het gezondheidsargument. Cannabis is minder schadelijk dan alcohol en tabak, dat blijkt uit de wetenschappelijke rapportages, die ratings. Dan is het dus eigenlijk niet te volgen dat met cannabis zo krampachtig wordt omgegaan en met alcohol en tabak veel minder. Want juist door regulering van teelt en bevoorrading wordt controle van kwaliteit veel beter mogelijk. Het verbieden van softdrugs biedt alleen maar kansen aan criminelen.

Het is een bekend gegeven in de criminologie dat hoe harder je drukt op een bepaald fenomeen, hoe lucratiever de *business* zal worden en hoe illegaler de *business* zal worden. En die bestrijding van softdrugs kost de samenleving ongelofelijk veel geld, ook daar is vandaag over gesproken. Recent hebben ambtenaren in het kader van de ambtelijke heroverwegingen, die bezuinigingsoperaties uitgerekend dat je ongeveer 420 miljoen euro zou kunnen besparen door softdrugs te legaliseren. Het beeld is vaak dat we de afgelopen jaren hebben stilgestaan met het drugsbeleid, dus geen einde aan het gedoogbeleid aan de ene kant, maar ook geen legalisering aan de andere kant.

Maar volgens mij is het erger dan dat. Want de strijd tegen de wietteelt is opgevoerd, de experimenten met teelt zijn verboden, coffeeshops bij scholen moesten sluiten, coffeeshops in de grensstreken staan ernstig onder druk. En de paddo's zijn verboden, ook een voorbeeld. En dan is er ook nog het verbod op benzyloperazine. En als u dat niet kent, ik kende het ook niet, maar het was een drug die nauwelijks voorkwam in Nederland, maar verboden moest worden omdat het moest van Europa. We zijn dus niet stil blijven staan, maar we gaan volgens mij juist de verkeerde kant op en dat moet volgens mij anders.

We zouden om te beginnen de successen van ons softdrugsbeleid uit moeten dragen in internationaal verband. Daar mogen we volgens mij best trots op zijn, op wat we de afgelopen jaren hebben bereikt. En dat gebeurt op het moment onvoldoende. En ik vind dat als de internationale regels ons verhinderen om dat beleid te kiezen dat wij zouden willen, dan moeten we er naar streven om die internationale regels aan te passen. En we moeten er voor maken dat de Europese Unie sluipenderwijs steeds meer zeggenschap krijgt over ons, zoals recent met die benzyloperazine.

De stelling van dit Cannabis Tribunaal: het verbod op cannabis is schadelijk voor de Nederlandse samenleving en moet zo snel mogelijk worden opgeheven, die kan de SP volmondig met ja

beantwoorden. Het verbod op cannabis moet worden opgeheven en wat de SP betreft zo snel mogelijk na 9 juni." [applaus]

Van der Ham (D66): "In 1963 werd er in de Tweede Kamer vergaderd over het verdrag van New York. Dat is namelijk het verdrag dat ons internationaal beperkt in wat we mogen doen in Nederland rond cannabis. 1963. Er is een kwartiertje over vergaderd, er was één Kamerlid dat de moeite nam om wat kritische opmerkingen te maken. Maar voor de rest zag de minister die daar toen over ging dat allemaal wel, maar werd daar niks mee gedaan en het verdrag werd aangenomen. Sinds 1963 zitten we dus vast aan een verbod op cannabis. En we hebben daar eigenlijk al heel snel last mee gekregen, zelfs tot in het debat dat in de jaren zeventig werd gevoerd tussen de minister van justitie Van Agt, die daar ook zit, en die naderhand premier werd.

Toen werd er eigenlijk over gesproken: ja, die internationale regelgeving zit ons in de weg. En toen is er inderdaad voor gekozen: laten we nou maar de verkoop gaan reguleren -legaliseren dat kon niet vanwege die internationale verdragen- maar reguleren. Maar toen werd al gezegd, onder andere door de heer Imkamp, die toen D66 Kamerlid was, die zei toen: eigenlijk is deze manier van regelen 'gelijk een kreupel paard: het zal niet ver komen'. Want de ene helft van het dier organiseren we wel, namelijk verkoop, maar de andere kant, de productie ervan, regelen we niet. En dat kreupelen paard, daar werken we nou al sinds eind jaren zeventig mee. En dat heeft ons een paar problemen opgeleverd.

Allereerst het probleem dat de teelt steeds professioneler is geworden, daar werd terecht ook door het CDA op gewezen. Het is echt diep in de maffia gekomen. Onderling wordt er nog wel eens gediscussieerd hoeveel procent nou in handen van de maffia is, maar teveel. Of het nou vijftig procent of tachtig procent is, dat maakt me niet zoveel uit: er zit ongelofelijk veel in handen van de zware georganiseerde criminaliteit en daar hoort het niet te zitten. Dat moeten we ook hard aanpakken.

Daarnaast zie je ook dat, nou ja, de afgelopen jaren natuurlijk wel aan de andere kant veel meer gereguleerd is. Sinds de jaren tachtig en daarna in de jaren negentig, maar de afgelopen jaren ook, zijn de coffeeshops steeds beter georganiseerd geworden. Kinderen worden niet meer toegelaten, je ziet dat ze zich daar eigenlijk ook heel goed aan houden, dat coffeeshops eigenlijk niet zozeer het probleem zijn binnen de hele cannabisbranche in Nederland. In Amsterdam zijn ontzettend veel coffeeshops en er komen nauwelijks jongeren onder de achttien in die coffeeshops. Er komen veel meer jongeren onder de zestien in een café, die bier krijgen, dan kinderen onder de achttien cannabis krijgen in een coffeshop. Daar zit het probleem dus niet.

Waar zit het probleem dan wel, waar maakt D66 zich ook zorgen over? De illegale dealertjes op schoolpleinen, die onder de achttien aan het verkopen zijn. Die daarbij trouwens ook nog harddrugs verkopen, XTC, cocaïne, dat soort zaken. Daar maken wij ons zorgen over, omdat dat ook echt een volksgezondheidsprobleem is. En we maken ons natuurlijk zorgen over die harde criminaliteit. We maken ons ook zorgen over het feit dat heel veel van de cannabis die hier geproduceerd wordt, verdwijnt naar het buitenland, waar heel lucratieve *businessen* worden opgezet.

Wat D66 betreft zien we dus dat we een heleboel voordelen hebben aan ons cannabisbeleid, je ziet dat de hoeveelheid mensen die uiteindelijk van softdrugs naar harddrugs gaan, dat dat relatief laag is, dat er weinig harddrugs doden zijn, met name door die scheiding van markten. Hartstikke goed. We zien ook dat eigenlijk die coffeeshops best succesvol zijn omdat ze voor een deel heel goed mensen buiten houden die ze ook buiten moeten houden. Maar we zien er omheen allerlei zaken die we niet willen. Wij willen gaan naar een gereguleerde teelt. Dus we willen dat alle coffeeshops in Nederland door gereguleerde telers worden voorzien van hun cannabis. En alle andere wiet die geteeld wordt, die naar het buitenland gaat, dat moeten we bestrijden. En ik denk dat dat heel goed samen gaat met een nuchter cannabisbeleid, dat we volgens mij in Nederland moeten hebben.

Ik zeg er ook bij, en dan rond ik af voorzitter, dat we cannabis ook altijd moeten bezien in de bedding van andere drugs. De grootste, gevaarlijkste drug die we in Nederland hebben is nog altijd alcohol. Dat gaan we niet verbieden, maar dat gaan we wel reguleren. Dat doen we al jaren, maar dat mag nog op een aantal punten zelfs strenger. Maar cannabis is ook weer niet te vergelijken met heroïne, is niet te vergelijken met XTC. XTC, heroïne, alle soorten drugs verdienen hun eigen beleid. Dus houd op met alle drugs op één hoop gooien, maar maak specifiek beleid op elke drug, want elke drug heeft zijn eigen gevaren, zijn eigen uitdagingen, zijn eigen gezondheidsproblemen en heeft ook zijn eigen markt.

Dus laten we in hemelsnaam specifiek zijn. En ik hoop, dat was ook de vraag van de voorzitter, dat een volgend kabinet die specifieke houding, dat specifieke beleid per drug, ook als uitgangspunt neemt voor het beleid voor een volgend kabinet. Niet alles op één hoop gooien, pragmatisch zijn, met goed in je achterhoofd houden dat we er vooral zijn als politiek om schade te voorkomen en mensen ook een beetje vrij te laten. Dankjewel.”

Weisglas: “Dan nog even de vraag -wat mij betreft gewoon ja of nee- aan Michiel van Nispen: vast timmeren in een regeerakkoord, ja of nee?”

Van Nispen (SP): “Nou, de SP is geen voorstander van dichtgetimmerde regeerakkoorden en dit lijkt me nou typisch een onderwerp wat daar buiten mag blijven.”

(...)

Jesse Klaver (GroenLinks): “Hartelijk dank voor de uitnodiging om hier te zijn. Alvorens ik in zal gaan op waar ik hier voor gevraagd ben over te spreken, het cannabisbeleid, zal ik op uw vraag antwoord geven. Femke Halsema, de lijsttrekker van GroenLinks is de eerste partijleider geweest die heeft gezegd dat de partijleider in de Kamer thuis hoort. Daarmee hebben we al aangegeven dat we dualisme heel erg belangrijk vinden. Niet alleen op dit terrein, maar ook op al die andere belangrijke beleidsterreinen, de grote vraagstukken waar we in de komende jaren voor staan. Dus wij staan voor een dualistische... wij zullen er voor zorgen dat dit in de Kamer wordt besproken, als wij in de regering zitten.

Er zijn heel veel goede argumenten over tafel gerold en het zal u ook niet verbazen dat ik me erg aangesproken voelde door wat meneer Van der Ham zei en meneer Van Nispen. Ik ben niet de politiek in gegaan omdat ik mijn morele gelijk wilde halen, maar omdat ik denk dat het goed is om verstandig beleid te voeren. En als ik mevrouw Joldersma zojuist hoorde, ook de wijze waarop er over softdrugs wordt gesproken, dan lijkt het wel of daar een moreel taboe op zit. Het is eng, het wordt in het verdomhoekje gestopt, maar ieder redelijk argument vind ik ontbreken in deze discussie. Wat me ook zo opvalt als het gaat over softdrugs: er wordt gedaan alsof iedereen die aan een joint begint, een crimineel wordt en dat hij zijn school niet afmaakt en dat er verschrikkelijke toestanden ontstaan. Er wordt gedaan of er waar coffeeshops zijn alleen maar verloedering optreedt. Dus dat die softdrugs onze samenleving slechter maken.

Ik heb nog nooit van mijn leven geblowd, ik ben een enorm saaie gast, ik ben volgens mij een van de weinigen binnen de partij. Maar volgens mij hoeven we niet te ontkennen dat er gevaren kleven aan softdrugs, maar die gevaren kleven ook -zoals vaker gezegd- en in veel grotere mate aan alcohol. En daar doen we veel minder moeilijk over. Iedereen kan een pilsje bestellen. En ik denk dat een verstandig softdrugsbeleid daarom de boventoon moet voeren en niet het moreel verwerpen van het gebruik ervan en daarom is GroenLinks ook voor legalisering.”

Weisglas: “Dat belooft wat, hè, die nieuwe Tweede Kamer. Ik heb het niet over de inhoud als voorzitter, maar die kandidaat Kamerleden die echt in drie minuten, dat geldt ook voor de Kamerleden achter deze tafel, hun verhaal naar voren brengen: dank daarvoor. Tenslotte in deze laatste ronde Fred Teeven,

Kamerlid, justitiewoordvoerder van de VVD, nummer drie op de lijst... Fred."

Teeven (VVD): "Dank je wel Frans. Ja, dank voor de uitnodiging. Het is het eerste jaar dat ik hier ben, dus ik heb me er veel van voorgesteld, dus ik hoop dat de discussie ook zeer goed gaat verlopen met u in de zaal. Allereerst: moet er een dichtgetimmerd regeerakkoord zijn op dit punt of moet dat aan de vrije krachten worden overgelaten. Nou, op zich verzet niets zich er tegen dat het aan de vrije krachten wordt overgelaten, maar ik denk dat het voor dit onderwerp, als we iets verder willen komen niet verkeerd hoeft te zijn, welke kant je ook opgaat, dat je serieuze afspraken maakt met de partijen die na 9 juni gaan regeren. En dan doel ik niet op de afspraken zoals die de laatste keer tussen CDA en PvdA zijn gemaakt. Het is jammer dat mevrouw Bouwmeester er niet is, want al de activiteit die ze nu stopt in de campagne en haar standpunt, die had ze de afgelopen 3 ½ jaar natuurlijk in het regeren moeten stoppen op dit punt. Want de discussie, dat zult u in ieder geval wel met mij eens zijn, welke kant je ook op denkt, die heeft de afgelopen 3 ½ jaar volstrekt stil gestaan. En je kan de VVD veel verwijten op dit punt, maar dit in elk geval niet, dat de discussie heeft stil gestaan. Ik verwijs u verder naar pagina 42 van ons regeerakkoord, *Orde op zaken stellen*, daar staat een klein paragraafje..."

Weisglas: "Nou regeerakkoord, u bedoelt uw verkiezingsprogramma."

Teeven (VVD): "Nee, nee, ik bedoel: wij zouden graag zien dat dat van verkiezingsprogramma regeerakkoord wordt, dat is de filosofie. Maar daar staat een piepklein stukje over softdrugs, een regeltje of acht. Maar daar staat in essentie wel goed weergegeven wat het standpunt is van de VVD. Wij maken ons grote zorgen over de georganiseerde handel in wiet, wij denken dat de buitenlandse markt een bedreiging is voor de Nederlandse markt. Wij denken ook dat die buitenlandse markt behoorlijk criminaliteit aanzuigend is. Wij denken ook dat je vanuit het buitenland heel veel gebruikers hebt in de grensstreek, waarvan we de intentie zouden moeten hebben om ze te gaan weren. We zijn er dus ook voorstander van om die georganiseerde misdaad keihard aan te pakken in ieder geval.

Wij denken dat het onderscheid tussen hard- en softdrugs, kijkend naar de risico's die cannabis ook met zich meebrengt, in ieder geval de laatste tien jaar, ik weet dat daar verschillend over gedacht wordt, maar dat er niet een heel grote reden is om dat onderscheid heel geforceerd te gaan handhaven in een Opiumwet, die dan moet worden gewijzigd. De VVD voelt niks voor legalisatie van softdrugs, daar willen we absoluut niet aan beginnen. Maar we onderkennen natuurlijk wel dat iets wat er in 25 jaar is gegroeid, dat je dat niet in een jaar of in vijf jaar kunt oplossen. Vandaar dat we ook in ons verkiezingsprogramma hebben opgeschreven dat wij het heel belangrijk vinden dat die buitenlandse markt wordt afgeknepen. Dat we dan een binnenlandse markt van gebruikers overhouden en daar moeten we verstandig mee omgaan.

En wij hebben het als voorstel, en dat stond eigenlijk ook op de aankondiging, voorzitter, van deze dag, dat wij zeggen van: die binnenlandse markt, welke kant je ook op gaat, zul je dat eerst een beetje onder controle moeten krijgen. Coffeeshops zouden wat ons betreft besloten clubs moeten worden, waar je lid van kunt worden. Dus niet waar je op basis van het nationaliteitsbeginsel toegang tot hebt, maar waar je lid van kunt worden, als je in een bepaalde provincie, een bepaalde stad, een bepaalde streek woont. En je koopt je softdrugs daar dan ook met een bankpasje, niet contant. Waarom niet? Omdat we ook als VVD graag zicht willen hebben wat er aan witwassen in die sector gebeurt. Wij vinden dat je lid moet zijn van een club om softdrugs te kunnen kopen. En dan wordt er ook..."

Iemand in het publiek: "Erg liberaal!"

Teeven (VVD): Ja, u hoeft het er ook niet mee eens te zijn, maar ik vertel het standpunt dat we hebben."

Weisglas: "Straks komt u allemaal, bijna allemaal, aan de beurt."

Teeven: “Wij gaan dan ook controleren wat zeg maar de samenstelling is van die softdrugs, we gaan ook kijken hoe er wordt betaald. Als u het hebt over liberaal dan vraag ik me af: hoe liberaal is het dat we de afgelopen tien jaar meer jonge kinderen tussen veertien en twintig met gezondheidsproblemen als gevolg van softdrugs hebben dan in de twintig jaar daarvoor. Dus hoe liberaal is dat, vraag ik dan. Overigens heb ik een omgekeerde weg afgelegd als Gerd Leers: ik heb eerst in de praktijk gezeten, ik ben zestien jaar belast geweest met de bestrijding van de georganiseerde softdrugshandel, ik heb dat langdurig gedaan, ook als districtsofficier met de voeten in de bagger gestaan, ook de ellende gezien van softdrugs. En nu onder de glazen kaasstolp in Den Haag. De omgekeerde weg.”

Weisglas: “Je noemde zijn naam al: ik ga vragen aan Gerd Leers en aan Hans van Duijn om kort te reageren op wat u gehoord heeft vanachter de tafel. En dan geef ik de Kamerleden en kandidaat Kamerleden nog eventjes de gelegenheid daarop te reageren.”

Leers: “Eerst mijn complimenten voor alle deelnemers aan het debat, ik vind dat ze op een heel compacte en goede wijze een helder standpunt hebben gegeven. Laat ik beginnen met uw eigen opmerking, namelijk of het verstandig zou zijn om dit wel of niet in een regeerakkoord vast te leggen. Ik ben het honderd procent met u eens dat het heel goed zou zijn als hier ruimte zou zijn voor dualisme, voor de opvattingen in de Kamer. En dat het ook goed zou zijn, zeker in de moeilijke tijd, waarin we met zijn allen zitten, dat een regeerakkoord niet te dicht getimmerd is. Vaak zul je zien, zeker bij dit soort lastige onderwerpen, dat er uitruilmechanismen gaan plaatsvinden. En ik zou het jammer vinden als die uitruil bij voorbaat al plaatsvindt op dit onderwerp.

Dat zeg ik ook omdat, als ik u heel eerlijk mijn mening mag zeggen, dat is dat ik eigenlijk heel erg opgelucht ben, horende wat hier achter de tafel gezegd werd. Namelijk dat de verschillen tussen de verschillende politieke partijen in Nederland helemaal niet zo groot zijn. Dat het mij opvalt dat er weliswaar verschillend wordt gedacht over de manier waarop we het zouden moeten doen, maar dat er over inhoud eigenlijk helemaal niet zo'n grote verschillen bestaan. Namelijk dat aan het gebruik van cannabis op zich niemand iets af wil doen, uiteraard met de nodige randvoorwaarden als verslavingsaspecten, zorg en weet ik het wat. Maar ik begreep heel goed dat iedereen hier achter de tafel zegt: wij moeten niet alleen maar naar een systeem toe nu waar honderd procent repressie bestaat en daarmee de illusie hebben dat we cannabisgebruik de wereld uit kunnen bannen. Dat heb ik van niemand gehoord. En ik denk dat dat op de eerste plaats al een heel belangrijke constatering is.

De tweede constatering is natuurlijk: en hoe regel je dat dan? Daar zie ik uiteraard wel wat verschillen, waarbij een aantal politieke partijen zegt: wat ons betreft, houd er mee op met die flauwekul en maak het nou eens een keer praktisch. Ga niet langer moraliseren en theoretiseren, maar zoek gewoon praktische oplossingen. En een aantal andere partijen, met name CDA en VVD, zegt: nee, prima dat je het wil regelen, maar alleen terug naar de oorspronkelijke aanpak zoals die ooit bedoeld was: kleinschaligheid. Dat wil zeggen dat de individuele gebruiker centraal moet staan en niet de grootschalige uitwassen zoals we die gezien hebben de afgelopen jaren. En ook dat is een standpunt waarin ik mij persoonlijk heel goed kan herkennen.

Wat mij betreft, en daarmee wil ik eindigen, waar ik deze vertegenwoordigers van politieke partijen zou willen oproepen, wat ik daar straks ook heb gedaan in mijn verhaal daar: laten we nou toch eens aan deze slepende discussie in Nederland een einde maken. Laten we proberen aan het moraliseren en theoretiseren en politiseren een einde te maken, door te komen met een pragmatische invulling hoe we het dan willen realiseren. Daar zou ik nu de energie op in willen zetten: de praktijk eens een keer een rol laten spelen in plaats van elkaar de nek af te snijden over de inhoud. Want die inhoud, daar zijn we het met elkaar denk ik wel grotendeels over eens.” [applaus]

Hans van Duijn: "Als ik op deze plaats ga staan betekent dat niet dat ik het helemaal eens ben met Gerd en wat hij net zei. Ik wil ook een beetje inzoomen, voorzitter, we hebben de tijd: we hebben een kwartier en Gerd heeft maar vijf minuten genomen..."

Weisglas: "Nee, zo werkt het niet."

Van Duijn: "O, zo werkt het niet."

Weisglas: "Zelfs datgene wat u nu zegt, gaat van uw tijd af."

Van Duijn: "Dat zat er wel in. Goed, snel doorgepraat. Volgens mevrouw Joldersma is zij niet zo dol als jullie -en dat was dan de zaal- op cannabis. Ik moet zeggen: u veralgemeniseerd wel iedereen in de zaal hier onder één stempel. Er zitten hier genoeg mensen die helemaal niks van cannabis moeten hebben. En ze zijn toch voorstander van een einde aan het verbod op cannabis. Dus dat was een missertje."

Ik mocht anderhalf jaar geleden met u in debat en mijn conclusie is eigenlijk dat u tot op heden niets geleerd heeft. En niets leren, dat bedoel ik in de zin dat in de achttien maanden die er op zijn gevolgd sinds de vorige keer, het verbod op cannabis helemaal niets positiefs heeft opgeleverd en dat heeft u niet gezien. Dat vind ik raar. U zegt dat u niet voor het criminaliseren van het gebruik bent. Weliswaar wordt er gedoogd, maar het gebruik is nog steeds in de strafwet verboden, dat is nog steeds een vorm van criminaliseren. Dat komt bij sommige mensen overigens ook tot uitdrukking. Ik zal niet alleen maar over u spreken, dat zou ook heel eentonig worden. Ik stap gewoon even mijn lijstje door naar Fred Teeven, die de omgekeerde wereld in de volgorde ten opzichte van Gerd Leers heeft gedaan en het lijkt erop dat je de praktijk bent vergeten toen je de Kamer bent in gegaan. [hilariteit, applaus].

Het is toch glashelder, zeker voor een officier van justitie, dat het water naar de zee dragen is: de ene crimineel opsluiten, de volgende wordt geboren. Het is eindeloos, het is bijna een perpetuum mobile. Waarom is niet helder. Ook niet voor de VVD, voor een liberale partij. Los van allerlei mensenrechtenelementen, en ik hoorde nog iemand zeggen, oh ja, dat was D66: we moeten mensen ook een beetje vrij laten. Dat is wel een beetje weinig eigenlijk. Waarom komt u niet tot de conclusie dat het begint bij de vrijheid van de burger? En dat een verbod alleen zin heeft als het ook doeltreffend kan werken? En ten opzichte van het gebruik heeft het nul rendement, het effect is alleen dat alle handel die met dat gebruik te maken heeft gecriminaliseerd wordt, leidt tot een hoop ellende en u houdt dat in stand. En dat geldt -ik spreek u niet alleen aan- voor iedereen die dat steunt, dus ook het CDA.

Ik heb Boris van der Ham met een beetje vrijlaten al aangesproken. De export zwaar bestrijden, de andere drugs specifiek: ik zal daar niets over zeggen, want het gaat vandaag over cannabis. Ik heb daar best wel een opvatting over, maar die slik ik even in. Eigenlijk vond ik de man van GroenLinks het meest verstandig in zijn algemeenheid spreken: je moet verstandig beleid voeren en geen moreel taboe hanteren. Met betrekking tot de vrije kwestie: ja, ik ben voor een vrije kwestie als er slecht beleid in de kabinetsformatie wordt afgesproken. Mevrouw Joldersma maakt duidelijk dat ze een stap vooruit wil zetten. Ze bedoelt eigenlijk dat ze..."

Weisglas: "Als er in uw visie goed beleid in het regeerakkoord kan komen, dan bent u er voor om het vast te leggen?"

Van Duijn: "Ja, zo is dat. Precies het tegenovergestelde van mevrouw Joldersma, die wil namelijk ook in het regeerakkoord vastleggen die stap vooruit die zij graag wil, namelijk terug in de tijd, weg met de coffeeshops op termijn enzovoort enzovoort. Nou zou je denken dat ik meneer Van Nispen ben vergeten, maar dat is natuurlijk niet zo. Zijn belangrijkste uitgangspunt zegt hij, is de gezondheid: softdrugs zijn minder gevaarlijk. Ik zal niet zeggen dat softdrugs gevaarlijker zijn dan andere drugs of

alcohol. Dat is niet zo. Wel is verkeerd gebruik gevaarlijk. Harddrugs -dat heet dan harddrugs, dat is een naam voor andere vormen van drugs- zijn ook niet gevaarlijk, als je ze met verstand gebruikt. Dat geldt voor heel veel dingen in dit leven. Dus uw argumenten zijn kul-argumenten, ik wil slechts opmerken dat je op moet passen om in de beeldvorming over soft- en harddrugs te blijven spreken. Dat komt sommigen heel goed uit, maar ik denk dat het uiteindelijk voor de discussie op argumenten niet zoveel uitmaakt. Voorzitter, ik probeer binnen de tijd te blijven..."

Weisglas: "Ik kijk naar de Kamerleden, de kandidaat Kamerleden... Een heel korte reactie op wat er net door de heer Leers en de heer Van Duijn is gezegd... Of als u zegt: we gaan meteen door naar de discussie met de zaal, dat is ook goed. U hoeft niet allemaal, maar ik geef u de gelegenheid om even heel kort te reageren. Gewoon even de rij langs? Ja."

Van Nispen (SP): "Laat ik heel kort even reageren op de laatste opmerking van Hans van Duijn. Mijn belangrijkste argument dat ik genoemd heb is het gezondheidsargument: ik ben uitgegaan van de *rankings* zoals die zijn gemaakt door het RIVM en het CAM, waarin dus inderdaad de verslavingsrisico's zijn meegenomen. Daaruit blijkt inderdaad dat cannabis een volgens mij gemiddelde positie inneemt, alcohol en tabak eindigen hoger, dat wordt gevaarlijker geworden. En dat zijn wetenschappers, die hebben er verstand van. Ik ben geen ervaringsdeskundige in die zin dat ik alles al heb geprobeerd wat op die lijst staat, dus ik weet dat niet, ik laat dat aan de wetenschappers over. En ik vind het onderscheid tussen hard- en softdrugs toch wel belangrijk. Ik ben het in die zin wel met Boris van der Ham eens, dat je per drug moet bekijken welk beleid je daar op moet voeren. Dat heeft natuurlijk ook te maken met voorlichting en waarschuwen over de risico's die zitten aan de verschillende soorten drugs."

Teeven (VVD): "Ik heb naar Gerd Leers geluisterd, en in ieder geval gehoord dat hij een mogelijkheid ziet voor oplossingen. Ik denk dat die er ook wel zijn als ik zo luister, ook naar Cisca Joldersma, naar wat hier achter de tafel gezegd wordt. Ik vind het jammer in de reactie van Hans van Duijn dat hij niet de moeite heeft genomen het VVD-programma te lezen, in die zin dat hij dan had gelezen dat wij niet mordicus vasthouden aan het criminaliseren van het gebruik. Sterker: dat wij bezig zijn mee te denken over oplossingen -die hoeft je niet meteen te omarmen- maar wel met oplossingen om die binnenlandse markt op te lossen en die buitenlandse markt af te knippen. Ik zou zeggen tegen de mensen die denken dat de criminaliteit geen rol speelt in de softdrugs: ga eens luisteren naar een lezing van Max Daniel [lachsalvo in de zaal] die is hier de vorige keer geweest begrijp ik... Oh, die is vanmorgen geweest. Nou, dan weten jullie precies wat de gevaren zijn. Je hoeft mij niet te geloven, maar laat hem dan zijn verhaal vertellen, dan weet je precies waar je mee te maken hebt." [geroezemoes in de zaal]

Joldersma (CDA): "Ja, ik vind het wel opvallend in de reacties dat de heer Leers eigenlijk probeerde om de partijen naar elkaar toe te praten, een beetje wat ik ook bij het rapport van Van de Donk proef, en dat ik bij de heer Van Duijn toch een beetje proef: iemand die tegen hem is, dan ben je moreel fout. En dat vind ik eigenlijk wel een beetje gevaarlijk, want dat doet alsof wij alleen moralisten zijn en u niet. Dat vind ik geen goede benadering. En ik wil u toch wijzen, ja, ik kan er niks aan doen, iemand die het helemaal niet eens is met ons beleid, maar dat boek van Yoram Stein geeft wel heel duidelijk aan dat we in Nederland natuurlijk ook een soort idealistisch beeld hebben gecreëerd rondom die cannabis. En als dat idealistisch denken rondom die cannabis niet zo groot was geweest, hadden we misschien nu veel beter met ons gedoogbeleid uit de voeten gekund. Dat is nu juist het probleem."

Klaver (GroenLinks): "Wat is dat idealistisch denken dan?"

Joldersma (CDA): "Dat idealistisch denken waar hij als verslaafde tegenaan is gelopen. Daar had hij constant mee te maken, dat de hulpverlening jarenlang zei: cannabis is niet verslavend, het is onschuldig, ga het rustig proberen, je kunt het veel beter gaan gebruiken dan dat je aan de harddrugs

gaat. Juist omdat dat om cannabis heen is gecreëerd... ja, je kunt het er niet mee eens zijn, maar ik probeer aan te geven wat ik in ieder geval wel uit dat boek heb geleerd. Op dat punt heb ik wel wat geleerd. Want als u dat ook had geleerd, dan waren we wel een stap verder. Dat er dat beeld is gecreëerd van: we hebben coffeeshops, er is niks aan de hand, het is een onschuldig middel. Nee, geef gewoon toe dat er een verslavende werking is, dat we ons er met zijn allen voor gaan inzetten dat zo min mogelijk mensen verslaafd raken. Geef toe dat het helemaal niet makkelijk is om cannabisgebruik onder controle te houden als dat excessief aan het worden is. Dan komen we ook een stap verder met elkaar. En dat hoor ik nog veel te weinig."

Klaver (GroenLinks): "Nou, ik denk dat de gemiddelde puber heel graag de mensen wil ontmoeten die u ontmoet, want ik ben in ieder geval nog nooit iemand tegen gekomen die heeft gezegd dat er geen enkel gevaar kleeft aan softdrugs en het is gaan aanmoedigen van: nou, ga het toch maar gebruiken. Het klinkt een beetje als een karikatuur, maar goed. Wat ik interessant vond te horen, was waar u het over had, meneer Van Duijn: als er goed beleid komt, dan wil ik wel dat het wordt vastgelegd. Dat is ook wel een beetje moralistisch, daar ben ik het wel met u over eens. We moeten dat niet zomaar gaan vastleggen, het democratische proces is heel belangrijk.

En waarom we geen stap verder komen in deze hele discussie over cannabis, is dat het over uitruil gaat, over politieke stellingname. En de redelijkheid in het politieke debat ontbreekt, volgens mij op heel veel punten, maar daar gaat het vandaag niet om. Laten we beginnen, dit zou volgens mij een fantastische casus zijn om eindelijk eens over ons eigen gelijk heen te stappen, het gelijk van de mensen -zoals ik ook, hoor- die denken: we moeten dat legaliseren en het gelijk van u, die denkt: het is heel slecht voor de mensen en drugsgebruik is niet goed, ik chargeer wat. Laten we daar over heen stappen en de redelijkheid van argumenten laten spreken. En die redelijkheid kan alleen zegevieren als we daar in de Kamer een open debat over kunnen voeren. Dat is wat ik heel graag zou willen, als de kiezer mij genadig is op 9 juni."

Weisglas: "Dat heb je mooi gezegd. Boris, ook een korte reactie op de twee reacties."

Van der Ham (D66): "Ja, de heer Leers ken ik wel als een bruggenbouwer en hij probeert ook wel een brug te slaan tussen de verschillende standpunten. Dat is belangrijk, want ik ben naast drugswoordvoerder ook alcoholwoordvoerder en dan zie je opeens dat het debat net zo moeilijk is in de Kamer, maar dat we een gezamenlijke opdracht hebben. Dan zie je ook opeens dat een partij als D66 best goed samen kan werken met bijvoorbeeld het CDA. Waarom? Omdat we beiden zien dat zoiets als drank niet uit Nederland te verbannen valt, maar dat we bijvoorbeeld wel een groot probleem zien met jongeren die het teveel gebruiken. Jongeren die zich helemaal kapot drinken op het platteland en zo. En dan zie je opeens dat we praktisch zijn en dat we proberen praktische politiek te bedrijven en komen we opeens veel dichterbij elkaar.

En eigenlijk is met cannabis precies hetzelfde aan de hand. Dat is ook een vrije keuze van mensen, maar je ziet dat met name bij bepaalde groepen, en dan hebben we het vooral weer over jongeren onder de achttien, daar gebeurt teveel verkeerd. Je ziet dat jongeren er onhandig mee omgaan, het te vaak gebruiken, en daar moet je bovenop zitten. Maar dan wordt er opeens een heel ideologisch debat gevoerd en dat zit de praktijk eigenlijk in de weg. We zijn het er allemaal over eens achter deze tafel dat het onder de achttien niet wenselijk is om cannabis te gebruiken. We weten ook dat jongeren onder de achttien daar wel degelijk op de een of andere manier aan komen. Dan moet je met open vizier jongeren tegemoet treden, vertellen wat er precies gebeurt als je dat te vaak gebruikt. Hetzelfde geldt trouwens voor alcohol.

Dus: open vizier. En ik denk dat die open houding die we altijd in Nederland hebben gehad rond dit soort dilemma's het beste medicijn is om de grootste problemen te voorkomen. En ik denk dat dat dan

ook de gezamenlijke opdracht moet zijn. Dus ik hoop dat de ideologische toon, ik begrijp de houding wel van de heer van Duijn, hoor, flink matten richting VVD en CDA, maar ik zeg: ik tel mijn zegeningen als ik de VVD en met name deze woordvoerder Fred Teeven hoor zeggen: ik voel wel wat om op termijn -hopelijk wat sneller- te gaan denken aan teelt voor eigen gebruik in Nederland. Dan denk ik: dat is echt een andere toon... eigen gebruik, bevoorrading van de coffeeshops in Nederland..."

Teeven (VVD): "Even voor de geschiedschrijving, dat is toch wel belangrijk. Ik heb gezegd: besloten clubs waar je lid van kan worden zodat je daar je softdrugs kunt halen, en natuurlijk moeten die besloten clubs bevoorraad worden. Maar we gaan eerst de criminaliteit eruit snijden uit deze bedrijfstak en als die er uitgesneden is, dan gaan we eens kijken naar de bevoorrading."

Van der Ham (D66): "En daar zit natuurlijk in de volgtijdelijkheid wel een probleem. Want op het moment dat een coffeeshop bevoorraad moet worden, dan zullen ze dus nog steeds tot die tijd deals moeten sluiten met criminelen. Dus daar moet je goed gaan kijken in de praktijk van: hoe kunnen we dat nou laten samenvallen, zodat we er voor zorgen dat we de echte criminaliteit aanpakken en tegelijkertijd de coffeeshops op zo'n manier organiseren dat ze goed en op een legale manier, een gereguleerde manier bevoorraad kunnen worden. Maar de principiële keuze van de VVD op dat punt, dat ze er wel voor open staan: ik tel mijn zegeningen, dames en heren. Twee jaar geleden hoorde ik van Fred Teeven een ander verhaal, ik wil echt tegen de heer Van Duijn zeggen: op dat punt heeft de VVD wel degelijk een move gemaakt en dat is heel belangrijk. Ik hoor ook in de woorden van het CDA, in ieder geval CDA-ers lokaal, dat ze ook praktischer er mee bezig zijn dan een paar jaar geleden. En ik tel op dat punt mijn zegeningen echt."

Teeven (VVD): "Het is wel jammer dat dat debat 3 ½ jaar heeft stilgestaan, he. Onder de vorige regering hadden we dus een stuk verder kunnen komen met dat debat, maar ik ben het met Van der Ham eens: dat debat is gewoon niet gevoerd de afgelopen 3 ½ jaar. Ook niet doordat de PvdA, die nu zo stoer is in deze campagne, zich heeft verstopt gewoon 3 ½ jaar in dat regeerakkoord, he? Anders waren we wel een stukje verder geweest, toch, ongeacht de uitkomst, he."

Weisglas: "We gaan beginnen met de discussie met de zaal. Nog even een paar regels voor de discussie. In de eerste plaats, maar dat spreekt vanzelf: alstublieft kort, er zijn heel veel mensen die wat willen zeggen. Niet door elkaar heen, wacht u even tot u het woord krijgt van mij. En ik ken u niet allemaal bij naam uiteraard, dus als u het niet erg vindt zal ik ook wel een keer zeggen 'de meneer met het gele t-shirt'. Maar ik hoop dat u mij dat niet kwalijk neemt. Verder is het zo dat kijkers naar de internetuitzending kunnen ook vragen en opmerkingen insturen naar info@cannabistribunaal.nl. Twitteren kan ook, op @cannatribunaal Voor zover mogelijk zullen de organisatoren ook af en toe een vraag die op die manier is binnen gekomen aan mij voorleggen. Ik begin met de meneer met het gele t-shirt."

Meerten de Jong: "Ik ben Meerten de Jong, mijn vader was hier straks al aan het woord, hij is een kweker. En ik wilde aan u, meneer Teeven, wel graag zeggen dat, ook wat de heer Van Nispen zegt, het veel strenger is geworden de afgelopen jaren. Middelen die minder schadelijk zijn, zoals paddenstoelen, als je daar verantwoord mee om gaat, zoals de heer Van Duijn zei, dat geldt voor alle middelen, ook auto's, fietsen, daar moeten we ook verantwoord mee om gaan. Ik ben zelf werkzaam in de psychiatrie, ik zie heel veel mensen voorbij komen met alcoholproblematiek, dat is veel zwaarder dan wat ik zie aan jongeren die misschien inderdaad een paar jaar wat minder doen, in die tijd hadden ze misschien ook andere dingen gedaan, als ze geen cannabis hadden gebruikt, dat is namelijk een zoektocht, misschien."

Ik denk dat we veel meer moeten kijken naar wat de schade is van dit verbod. En hoe slecht de middelen gemaakt worden door dit verbod ook. Als u zegt wat het met jongeren doet, tussen de

veertien en de achttien, hoe u dat ziet, in uw werkzame praktijk, wat doet het dan niet met die kinderen wat voor troep er op die plant gespoten wordt, hoe slecht dat gecontroleerd wordt en wat het beleid in deze zin uitdraagt. Wat doet dan met die kinderen? Dat lijkt me veel schadelijker voor de maatschappij en voor die jongeren.”[applaus]

Teeven (VVD): “Misschien eerst even over het paddoverbod, want daar zijn heel veel verschillende vertellingen over. Feit is in ieder geval: de problemen waren vooral in Amsterdam rond de verkoop van paddo's, volgens mij zijn we het daar wel over eens, er waren een groot aantal incidenten. En die incidenten zijn behoorlijk omlaag gegaan.”

Michael Veling (coffeeshophouder Amsterdam): “Dat waren er twee, twee incidenten.”

Teeven (VVD): “Dat aantal is behoorlijk omlaag gegaan nadat dat verbod is ingesteld. Ik heb daar ook contact over gehad met de GG en GGD in Amsterdam en dat is gewoon feitelijk juist. Dat kan je niet leuk vinden of zo, maar feit is dat er veel minder incidenten rond paddo's zijn geweest. Dan de opmerking over die teelt, he, dat het criminaliseren -zo begrijp ik uw opmerking- dat het criminaliseren van de teelt ook heeft geleid tot allerlei bewerkingen en als we dat hadden gereguleerd dan hadden we dat beter onder controle gehouden. Nou, we zijn het er denk ik in ieder geval over eens dat er softdrugs op de markt zijn gekomen de laatste tien jaar die grote gezondheidsrisico's hebben opgeleverd, ook met name voor jongeren, als het gaat leerprestaties en al dat soort zaken. Het THC-gehalte daar weet ik van dat het de laatste jaren weer daalt nadat er eerst een explosieve stijging is geweest. Maar los daarvan: die gezondheidsrisico's dat die er zijn voor jongeren, dat staat vast.

Ik denk dat het inderdaad zo is als je de kwaliteit met elkaar zou kunnen afspreken bij de bevoorrading van de besloten clubs zoals wij die als VVD voorstaan, dat je inderdaad de kwaliteitsverbetering rondom de wiet zou kunnen krijgen, kwaliteitsverbetering zou kunnen krijgen. Aan de andere kant is het ook wel zo dat natuurlijk een groot gedeelte van de teelt wel voor de buitenlandse markt is. Dus wat wij wel eerst willen als VVD, voordat -nogmaals tegen Van der Ham dat hij het goed hoort- wat wij als VVD dus echt graag willen: we gaan eerst die buitenlandse markt afknippen, we willen eerst dat die buitenlanders gewoon hun rotzooi in het buitenland gaan halen en niet in Nederland. Als we dat geregeld hebben, gaan we die binnenlandse markt regelen en die binnenlandse markt, die bouw je niet in... Ja, het is uw broodwinning, ik begrijp wel dat dat zeer doet, wat ik zeg. Toch is dat wel het standpunt dat wij als VVD willen.”

De heer de Jong (hennepteler): “Die paddenstoel, die staat onderaan de lijst die het RIVM is gedaan, daarin staan paddo's op nummer negentien, onderaan de lijst. Cannabis staat op nummer elf en alcohol en heroïne staan bovenaan de lijst. Alle drugsongevallen zijn marginaal vergeleken bij de doden en gewonden die door alcoholgebruik worden veroorzaakt.”

Teeven: “Ja, maar u moet bij mij die vergelijking niet maken.”

Kweker: “Die maak ik wel. Ieder mens is een autonoom wezen: wie bent u om voor een ander uit te maken wat wel of niet goed voor hem is, terwijl u er geen last van heeft? Het is een arrogante, domme houding.” [applaus]

Klaver (GroenLinks): “Voordat we allemaal gaan schelden...”

De heer de Jong (hennepteler): “Ik scheld niet. Ik zeg gewoon iets en dat is gewoon waar. Dat is mijn waarheid.”

Klaver (GroenLinks): “Ik wilde u niet beledigen, maar meneer Van Duijn zei net iets waars, vind ik. Hier zitten niet allemaal mensen in de zaal die drugsgebruik willen aanmoedigen of het zelf gebruiken. Ik ben er zelf een. Sterker nog, als je mijn persoonlijke mening vraagt, zou ik zeggen: doe het vooral

lekker niet. Maar ik heb niet de illusie dat ik mensen van drugsgebruik zou kunnen afhouden. En dat wil ik ook helemaal niet, want dat is iemands individuele keuze. En politici, op het moment dat ze denken dat ze die individuele keuze van mensen kunnen uitschakelen of daar een rem op zetten, dat gebeurt niet. Ik kom uit Roosendaal, in Brabant, het zal jullie allemaal bekend zijn, daar wordt nu met lof gesproken over de methode die ze daar hanteren, want plotseling is het drugsgebruik daar afgenomen. Een paar jaar geleden zeiden ze dat ook, maar toen verplaatste het zich van het centrum naar een wijk. Vervolgens is het nu uit Roosendaal verdwenen en zit de problematiek in Breda. Het antwoord wat je daar altijd op krijgt is: we moeten dat nationaal regelen, dan krijg je dat waterbedeffect niet: jawel, maar we zien het niet meer.

En daarom is het heel verstandig om niet als politici te proberen die individuele keuze van mensen om daar een rem op te zetten. Dat kan niet, het enige dat we moeten proberen is ervoor te zorgen dat het op een verantwoorde manier kan verlopen. Het THC-gehalte, daar maak ik me ook zorgen over, als dat te hoog is. Maar dat zou je eenvoudig kunnen oplossen met een hele praktische oplossing: door coffeeshophouders te vragen: geef gewoon aan wat het gehalte is. En als het heel hoog is van een bepaalde eh... hoe noem je dat, je stuf, je spul, ik zit niet zo goed in die materie, zorg er dan voor dat je minder in je joint rolt. Volgens mij is dan gewoon het hele probleem opgelost."

Weisglas: "Heel kort Cisca Joldersma en dan ga ik weer gauw naar de zaal."

Joldersma (CDA): "Nou even een reactie op het sluiten van de coffeeshops in Roosendaal, want u zegt de effecten in Breda zijn... nou, volgens mij is dat nog niet aangetoond. Ik vind dat u hier aan tafel daar wel gewoon eerlijk in moet zijn. Die waterbedeffecten die steeds worden genoemd, die blijken zich bijna niet voor te doen, die zijn veel kleiner, dat heeft pas geleden in de krant gestaan, dus u moet daar nou niet iets van maken wat gewoon niet klopt."

Tom Blickman (Trans National Institute): "Om de discussie over de vrije kwestie iets uit te breiden, dat is met name ook een vraag aan Fred Teeven: bent u ook bereid om de fracties vrij te laten? Want als ik uw standpunt vandaag hoor, met name hoe de VVD denkt over experimenten met de achterdeur, dat is niet helemaal zoals ik het me herinner met de heer Weekers. Dus los van het feit dat het een vrije kwestie voor de partijen moet zijn: bent u ook bereid om de fractiediscipline los te laten?"

Teeven (VVD): "Nou ja..."

Weisglas: "Ik moet zeggen, ook weer als oud-Kamervoorzitter en ook los van de inhoud, want ik doe aan de inhoudelijke discussie niet mee natuurlijk als voorzitter, vind ik het wel een aardige vraag."

Teeven (VVD): "Ja, maar juist Frans en ik waren nooit zo van de discipline geloof ik, of wel? Nou ja, nou weet ik het ook niet precies meer. Maakt ook niet uit. U vraagt mij: is dat standpunt anders. Ja, het achterdeurexperiment inderdaad, waar in 2005 in Limburg geloof ik, dat is inderdaad getekend door collega Weekers, daar heeft u gelijk in. Ja, daar hebben we nu een ander standpunt over, dat we dat inderdaad op die manier niet willen. Maar u heeft wel van mij hier vandaag een heel duidelijk standpunt gehoord van mij gehoord over wat we dan wel willen. Want wij zijn niet van de afdeling: we hebben een probleem na 35 jaar gedoogbeleid en je zou helemaal niets moeten willen. Je moet wel een bepaalde kant op. Nou u hebt mij daar het een en ander over horen zeggen, ik heb daar nog niet zoveel reactie over in de zaal gehoord, dus laten we nou eerst een kijken wat ú vind van dat VVD standpunt rondom die besloten clubs, dat je die alleen nog maar voor de binnenlandse markt in stand houdt en dat je betaalt met een pasje. Ja, maar u vraagt mij de fractiediscipline los te laten, we zijn nou juist zo blij dat we als VVD nou een heel concreet standpunt hebben kunnen formuleren in het verkiezingsprogramma. Dat is juist heel aardig en laten we daar nou eens mee beginnen. Ik hoor Van der Ham ook zeggen: dat biedt perspectieven, dus laten we eens kijken waar we komen."

Weisglas: “De meneer daar helemaal achteraan, met het fototoestel om zijn nek...”

Michael Veling (coffeeshophouder Amsterdam): “Het liberale standpunt is dat de klanten in de coffeeshop met een bankpasje moeten betalen. Het argument is om witwassen tegen te gaan. Dan wil ik aan de heer Teeven een oproep doen om het voor mij als coffeeshophouder mogelijk te maken dat ik uitsluitend met mijn giropas mijn bevoorraders kan betalen. Want dán doen we iets wat witwassen naar de achterdeur voorkomt. Maar om de klanten te verplichten met een bankpas te betalen en vervolgens de suggestie daar aan te knopen dat ik daardoor geen witwas, zwart of wat is het eigenlijk zou hebben, dat vind ik ongelofelijk. [applaus]

Teeven (VVD): “Laat ik het nog even proberen uit te leggen en antwoord te geven. Kijk, ik denk dat het heel zinnig is, maar dat zult u met mij eens zijn, dat we niet moeten hebben dat wat u aan achttien plus verkoopt in de coffeeshop, dat dat doorverkocht wordt aan anderen. Dat we dus niet moeten hebben dat mensen contant geld aan een ander geven en zeggen: joh, ga jij voor mij even die softdrugs halen. Die loopt daar mee naar buiten en levert het door aan een 16 of 17-jarige. Dat moet je dus een beetje moeilijk maken...” [geroezemoes en kreten van afkeuring in de zaal]

Weisglas: “Fred Teeven, die maakt zijn antwoord af.”

Teeven (VVD): “Dat betekent dat je in ieder geval op die manier die doorverkoop aan in dit geval jeugdigen, maar ook doorverkoop aan bijvoorbeeld buitenlanders buiten de coffeeshop, die maak je wel moeilijker. Ik zeg niet dat iets onmogelijk is, maar ik zeg dat je het wel moeilijker maakt, dat we wel die buitenlandse markt afknijpen. Ja, aan de andere kant zal het zo zijn, dat weet u ook, daar zijn ook wel onderzoeken naar gedaan: u beticht mij nou van iets van witwassen. Wij willen dat witwassen graag tegengaan in deze branche, we willen graag dat dat verantwoord wordt, ja? Ik denk dat dat een manier is om dat bancair te doen. Wat verzet zich daar nou tegen? Als je naar de benzinepomp gaat, betaal je ook met een pasje.

Jackie Woerlee (VOC, medicinaal cannabisgebruiker): “Pure discriminatie!”

Iemand in het publiek: “Elk wettig betaalmiddel, dat moet u toch weten als oud-rechter...”

Egbert Tellegen (auteur *Het utopisme van de drugsbestrijding*): “Ja, mijn naam is Egbert Tellegen. Ik wou nog iets zeggen over mevrouw Joldersma: ik vind dat u wel zeer selectief bezorgd bent over risico's. U noemt iemand die geschreven heeft over de gevolgen van cannabisgebruik. Ik ken iemand die heeft alpinisme jarenlang bedreven, min of meer professioneel en hij zei: ik ben er mee opgehouden, want wij hadden ieder jaar als wij als groep bij elkaar kwamen wel een of meer doden te herdenken. Nou, ik ken geen kleine groep van drugsgebruikers, die ieder jaar bijeen komen en dan wel een of meer doden te herdenken hebben. Hoe komt het dat ik van het CDA nog nooit een kritiek heb gehoord op het misplaatst idealisme van alpinisme? Maar wel over drugsgebruik, wat vele malen minder schadelijk is. [applaus]

Joldersma (CDA): “Nou, ik vond dat de heer Van der Ham op dat punt wel een heel mooi antwoord had, toen hij zei: je moet elke drug en elk middel op zijn eigen merites beoordelen en met zijn eigen beleid. En ik denk dat dat ook geldt voor alpinisme. Maar als u niet wilt luisteren, en dat vond ik opvallend, kijk, deze man is helemaal geen CDA-aanhanger, hij heeft zelf ook een hekel aan het CDA, hij komt uit de linkse hoek, maar hij zegt...”

Tellegen: “Nee, maar u gaat niet op dat alpinisme in.”

Joldersma (CDA): “Nee, want ik geef aan dat we elk middel op zijn eigen merites moeten beoordelen. Daar ben ik ook van overtuigd. Je moet bij alcohol een beleid voeren dat past bij hoe wij in Nederland met alcohol omgaan en bij drugs doe je dat op dezelfde manier. En met cannabis doe je het anders. En toevallig hebben wij inderdaad het beleid gewijzigd. Maar ik vind het heel terecht dat je zegt: wat veroorzaakt een middel en wat voor beleid voer je dan. Maar nou wil ik even voordat u reageert, even dat andere punt zeggen. Want waarom heb ik dat boek aangehaald? Omdat hij tot uitdrukking brengt, en dat probeer ik u terug te geven: als u steeds mij in het verdomhoekje wil zetten, dan komen we niet tot de kern van de problematiek. En de kern van de problematiek is dat in Nederland tien, twintig jaar, en hij geeft het voorbeeld van het Trimbos Instituut in zijn boek, die steeds heeft gezegd van: nee, hoor, cannabis is niet verslavend...”

Tellegen: “U wil nog steeds niets over alpinisme zeggen!!”

Joldersma (CDA): “Nee. Dat vind ik een beetje flauw. Ik heb aangegeven dat je elk middel... natuurlijk moet je alpinisten en sporters op een bepaalde manier... Maar moet ik nou alpinisme bij iedereen gaan bevorderen, dat ben ik niet van plan. Moet ik gaan zeggen van cannabis... ik vind dat je terecht zegt... als ik mensen spreek, u noemde even het voorbeeld van de psychiatrie, waarom vertellen ouders mij nou van: mijn kind heeft al heel lang gebloed, ik dacht dat er helemaal niks aan de hand was, komt opeens die schizofrenie boven... En ik weet allemaal hoe die theorieën in elkaar zitten, ik lees al die onderzoeken. Maar wat je dan vervolgens ziet is dat mensen zich dus niet bewust zijn, en daar werkt u aan mee, van de risico's. Ik snap niet waarom u er zoveel moeite mee hebt om dat gewoon ook aan te geven. Want als we het daar namelijk met elkaar over eens zijn, dan komen we een stap verder.”

Tellegen: “Dit is geen antwoord op mijn opmerking. Totaal niet.”

Joldersma (CDA): “U wilt het niet horen, meneer, u wilt het niet horen.”

Weisglas: “Nu krijgen we de ouderwetse stemming zoals die vorige keer ook was, dus dat is mooi. Even kijken, nee, u heeft al iets gezegd, ik ga naar die meneer met het geruite hemd.”

Ruud Hillebrand (medicinaal cannabisgebruiker): “Goeiedag, ik ben Ruud Hillebrand en ik was ooit een hardwerkende Nederlander. Toen prikte ik me aan de verkeerde naald en liep ik HIV op, dat was in 1993. Vervolgens ben ik aan de experimentele medicatie gegaan, veel pillen gaan slikken en werd ik een van de eerste overlevenden van de epidemie. Maar die medicatie veroorzaakt ontzettende misselijkheid en braken. Dus ben ik uiteindelijk naast mijn medicatie cannabis gaan roken. Daarmee houd ik me keurig aan mijn innameschema, twee keer per dag, precies op tijd. Maar sinds 1995 word ik door de politiek al aardig in de steek gelaten. In 2003 is de medicinale cannabis gelegaliseerd, die werd tot dan toe gedoogd. Vanaf dat moment is er niet goed werkende medicatie bij de apotheek gekomen. De patiënten zijn aan hun lot overgelaten.

Ik ben bij het debat in de Tweede Kamer geweest op 23 maart, iedereen zit vol goede voornemens. Maar dan hoor ik ook mevrouw Joldersma zeggen en ik hoor meneer Teeven van de VVD, die heeft het over kostendekkend, waarom moet het kostendekkend zijn? Het gaat hier om mensenlevens. Ik heb onlangs een rechtszaak gevoerd tegen de DWI Amsterdam en de rechter heeft bepaald dat in mijn situatie cannabis een levensbedreigende situatie voorkomt. U heeft het allemaal over zorgvuldigheid, maar ik hoor minister Klink zeggen: er wordt een debat gestart, het gaat tot 2011, 2012, 2013. Ik ben al vanaf '95 bezig, maar ik moet twee keer per dag die pillen innemen, anders kost het me mijn leven. Men maakt zich wel zorgen over één Franse toerist die van het NEMO afspringt onder invloed van van alles en nog wat, maar als u weet wat wij bij het OLVG op de eerste hulp en op de intensive care elk weekend binnen krijgen van middelen die misbruikt worden: de middelen zijn niet slecht, de mensen misbruiken ze. Maar de patiënten worden aan hun lot overgelaten. En ik niet alleen, er zijn er tienduizenden. En

daar wordt niet aan gedacht en dat mis ik in deze discussie.”[applaus]

Van der Ham (D66): “Het debat waar je aan refereert dat was het debat naar aanleiding van een nota die ik heb ingediend als initiatiefnota rondom medicinale cannabis en je was daar inderdaad bij. Dat is natuurlijk een heel andere tak van sport, want dat gaat over echt legale cannabis die in Veendam wordt geteeld onder goede omstandigheden, waar geen bestraling plaatsvindt, of wel bestraling plaatsvindt, maar geen rare verdelgingsmiddelen worden gebruikt. En dat is een heel andere tak van sport. Maar je hebt helemaal gelijk dat ook op dat punt de overheid en ook minister Klink heel beperkt heeft gereageerd op die initiatiefnota, om die vorm van cannabis te verbreden. Dus ik hoop dat als er straks weer een nieuwe Kamer is, dat dat ziektekostenpakket wordt verbreed en dat jij ook gewoon vergoed krijgt wat je nodig hebt om je medicijnen goed binnen te houden.”

Hillebrand: “Ik ben al met een proces bezig.”

Van der Ham (D66): “Dat is ook nodig, maar het zou ook mooi zijn als de politiek je daarin zou steunen, dus je weet dat in ieder geval D66, maar ook andere fracties je daarin steunen. Maar het is wel interessant als je eenmaal in Veendam bent geweest en je ziet dat daar onder gereguleerde omstandigheden gewoon cannabis wordt geteeld, dat daar vrij snel ook nieuwe soorten kunnen worden opgekweekt, volstrekt legaal. Dan denk je soms: oké, dit gaat over medicinale cannabis, he, die we via de apotheken verstrekken, waarom kan zoiets ook niet voor die gebruikers die het gewoon op recreatieve gronden willen gebruiken, die het leuk en lekker vinden? Dus het is heel eenvoudig, het kan.

Dit gaat natuurlijk over medicijnen, maar als je het op een andere manier zou organiseren, zou je met zes, zeven telers in Nederland uit kunnen om alle coffeeshops in Nederland van diverse soorten te voorzien. Ik denk dat dat kan in Nederland, ik zie dat er al direct mensen tegen zijn, die zeggen: nee, iedereen moet het lekker zelf doen. Dan zeg ik: dat vind ik naïef. Ik ben op heel veel punten jullie beste vriend wanneer het gaat over cannabisbeleid, alleen ik zeg er wel bij: op het moment dat we het helemaal zo vrij laten zoals sommigen in deze zaal dat willen, dan is het hek van de dam. Want dan krijg je dus heel veel verkoop aan het buitenland en zijn er dus mensen diep in de maffia zitten, die jullie pleidooi voor een nuchter cannabisbeleid juist in de weg zitten. Dus ik hoop dat jullie nuchter zijn over de werkelijke problemen die spelen in cannabisland en dan hoop ik dat aan deze tafel, D66 zit daar voorop, met andere partijen, nuchter wordt omgegaan met de risico's die er rond cannabisteelt zijn.”

Joldersma (CDA): “Even over die medicinale cannabis: daar zijn we het in de Kamer gewoon helemaal over eens dat we dat willen ontwikkelen.”

Hillebrand: “Het was er! Het is vervangen door iets dat niet werkt. Het was er: van 1995 tot 2003 heeft Maripharm medische cannabis aan duizend apothekers geleverd. Ik was hartstikke blij dat het gelegaliseerd werd, ik kreeg het keurig netjes bij de apotheek geleverd, maar toen werd er rommel geleverd.”

Weisglas: “Oké, mevrouw Joldersma. U heeft uw punt duidelijk gemaakt.”

Joldersma (CDA): “U moet hier de politiek niet als een tegenstander zien, volgens mij is heel de Kamer vóór de ontwikkeling van medicinale cannabis, alleen het gaat natuurlijk wel net zo als het bij ieder medicijn gaat en dat betekent dat je er wel onderzoek naar moet doen. Daar staan wij als Kamer ook achter. Maar u moet ons niet als tegenstander zien, u hebt hier wel medestanders.”

Klaver (GroenLinks): “Ik denk dat het heel onverstandig is als iedereen zijn, als we allemaal op

zoldertjes, wat je nu hebt, dat we veertig plantjes gaan kweken. Maar de kwekerij waar nu over wordt gesproken levert niet de allerbeste kwaliteit op. En volgens mij is hier een punt waarop ik gesteund zou moeten worden door de VVD en D66: marktwerking zou wellicht geen slecht idee zijn. Het moet een markt zijn met voldoende concurrentie, en we hoeven dat niet met zes enorme plantages te regelen. Als er maar voldoende concurrentie is, voldoende kwaliteitsnormen. Eigenlijk werkt het hetzelfde als met de banken: ze zijn levensgevaarlijk en daarom moet je regels stellen.”

Weisglas: “Meneer Polak.”

Freek Polak (VOC, Stichting Drugsbeleid, ENCOD): “Over twee dingen wou ik graag even wat zeggen. Het tweede is hoe je de jeugd zou moeten beschermen, maar eerst dus even nog over dat medische, want daar heb ik ook veel mee te maken gehad. Dat is dus in principe goed geregeld, maar in de praktijk zijn er allerlei vervelende problemen. Er zijn verschillende mensen hier met wie ik daarover gepraat heb, dat de medische diensten die dat moeten beoordelen, doen heel erg moeilijk en komen voortdurend met argumenten die, nou ja, erg zwak zijn en die het helemaal niet zullen houden als dat aan iemand zou worden voorgelegd die dat kan beoordelen. Dus die patiënten komen in een heel vervelende toestand terecht. Dat heeft er inderdaad mee te maken dat het niet vergoed wordt door de verzekeringen en dat dus dan bijvoorbeeld de DWI het moet betalen. En die hebben daar geen trek in en die trekken artsen aan die daar ook geen trek in hebben, dus het wordt voor de patiënten wel buitengewoon moeilijk gemaakt. Dat vind ik echt onterecht.

Maar de andere kwestie: het verbieden van het recreatieve gebruik. Nou daar ga ik iets over zeggen, dat staat zo ongeveer voor iedereen voorop, dat we moeten proberen om de toegang voor jongeren -en of dat nou achttien of zestien is, daar kan je over van mening verschillen, misschien dat we zeventien moeten zeggen. Het moet niet worden opgetrokken, dat hoor je nu in de Verenigde Staten, dat het moet worden opgetrokken naar 21. Dan weet je natuurlijk vanaf het begin dat dat niks kan worden. Maar hoe kan je dat nou bereiken? Dat is iets waar ik wel graag op een antwoord op zou krijgen, ik heb het wel eens eerder geprobeerd.

Volgens mij zal het pas lukken als volwassenen legaal toegang hebben tot een middel. Dan kan je een leeftijdsgrens stellen waarbij jongeren er moeilijk aan komen. Wanneer volwassenen het niet legaal kunnen betrekken, maar ergens van een zwarte markt moeten halen, dan is die zwarte markt er ook om aan jongeren te leveren. Dat is bij cannabis nog altijd het geval. Het zijn natuurlijk maar schattingen, maar ongeveer de helft van de volwassenen in Nederland betreft zijn cannabis niet uit de coffeeshop, maar van zogenaamde illegale verkooppunten. Nou, die verkopen ook graag aan jongeren. Dus dan is de oplossing heel duidelijk: er moeten meer coffeeshops komen en niet minder. Zolang er een grote zwarte markt is voor volwassenen is er ook een zwarte markt voor jongeren. Dus alle verhalen over het beschermen van jongeren zijn echt flauwekul, zolang het verboden is voor volwassenen.” [applaus]

Joldersma (CDA): “Even over uw veronderstelling: u veronderstelt dat als er meer coffeeshops zouden zijn, dat dan die eenderde die nu niet naar de coffeeshops gaat, dat dan de illegale markt zal verdwijnen. Ik geloof niet dat die illegale markt, ook al zou je het gaan legaliseren, gaat verdwijnen.” [geroezemoes]

Van der Ham (D66): “Over die medicinale cannabis, daar zijn we het helemaal over eens, dat was één van de dingen die ik juist in die nota heb aangegeven. Over de hoeveelheid coffeeshops: ja, dat is een heel ingewikkelde. Want één heb je bijvoorbeeld dorpen en steden gehad, waar heel veel coffeeshops waren, wat ook moeilijk soms te handhaven was voor politie en justitie, om te kijken of dat allemaal wel goed ging. En wat werd er toen gedaan? Toen moesten ze geconcentreerd worden, naar Vlissingen onder andere, he. Maar dan zag je dat daar weer zo'n opeenhoping was van zwart geld en problemen, dat dan weer ook een probleem op zichzelf oplevert. Kijk, zolang we de achterdeur nog niet hebben

gelegaliseerd, moet je heel erg uitkijken met grote coffeeshops maken. Want ophoping van zwart geld, zwart geld hoeft niet altijd heel erg te zijn, maar het wordt wel erg op het moment dat er heel veel van is. Want dan krijg je een enorme zuigkracht voor allerlei andere criminogene factoren. Dus dat moet je niet willen.

Dus ik vind dat op zich de stelling dat je de coffeeshops klein moet houden en dat je in sommige gevallen meer coffeeshops moet hebben, dat vind ik op zichzelf een interessante theoretische stelling. Maar in de praktijk zal je zien dat heel veel buurten er helemaal niet op zitten te wachten. Dus we zitten gewoon door de praktijk van het niet reguleren van de achterdeur met een groot probleem. Omdat de buurten geen nieuwe coffeeshops willen toestaan, waar ik me ook wel iets bij voor kan stellen soms, terwijl als je het heel erg gaat verdichten, dan heb je weer het probleem van die aanzuigende werking. Dus ja, wat dat betreft is het nog steeds een kramp waar we in zitten, een houdgreep, waar we alleen maar uit kunnen komen als we ook de achterdeur goed reguleren."

Michael Veling (coffeeshophouder Amsterdam): "De politiek heeft een kramp, wij niet."

Weisglas: "Ik ga naar die meneer, daar, die al staat."

Evert Scholten (de Verdamper): "Ja, ik ben Evert, ook wel Evert de Verdamper, ik maak verdampers. Wat kom ik tegen bij mijn verdamper? Patiënten. Ik geloof dat jullie ze niet zoveel tegenkomen, ik wel. Waar hebben de patiënten problemen mee? Dat is voorlichting en wat u net heeft gehoord, patiënten hebben problemen met de hedendaagse marihuana. U heeft ook gehoord: vroeger, toen het nog min of meer illegaal was, de medische marihuana, met de firma Maripharm, hadden we dit probleem dus niet. Er heeft dus duidelijk een verandering plaatsgevonden. Wat adviseer ik zelf de patiënten? Kweek uw eigen plantje. Waarom moet u uw eigen plantje kweken? Omdat u dan met het plantje bezig bent. Wat heeft dat als voordeel? Dat die mensen een verbondenheid krijgen met de plantjes, zich gelukkig voelen dat ze de plantjes groot brengen en dat het ook nog een keertje kostenbesparend is op de farmaceutische industrie.

Wat maak ik nog meer mee? Mensen met ademhalingsproblemen. Die betalen per maand ongeveer 350 euro aan medicijnen en krijgen dat netjes vergoed door de verzekering. Maar als we het hebben over marihuana, hebben we een probleem. Als we het hebben over verdampers, dan hebben we het over een groter probleem, want daar geven we natuurlijk geen vergoeding voor. We zijn niet gek tenslotte. Maar die mensen zijn er wel mee gebaat en die 350 euro die ze uitsparen per maand, daar wordt voor de rest niet over gesproken. Dat is alleen maar ten voordele van het medisch circuit en kunnen we met het geld dat we overhouden die farmaceutische industrie op een andere manier stimuleren. We kunnen dus met die marihuana een heleboel doen als we willen. We hebben het de afgelopen jaren nooit gewild.

Er was vroeger een voorvechter in Alkmaar van de medicinale marihuana, Jan Wiese, God hebbe zijn ziel. Die arme man heeft zelfmoord gepleegd, omdat hij vroeger met mijn naamgenoot, meneer Scholten van Volksgezondheid in die tijd, altijd in gevecht was ter bevordering van het medicinale marihuana gebeuren. Doktoren weten niets tot weinig van medicinale marihuana af. Hoe komt dat? Niet omdat we geen kennis hebben in Nederland, maar omdat we het gewoon verdommen om dit te verspreiden."

Weisglas: "U moet langzamerhand in de richting van een vraagstellende opmerking aan een van de..."

Evert: "Mijn vraag is dus inderdaad: waarom doen we zo moeilijk als we allemaal weten dat er per dag tien doden vallen van de alcohol en jongeren onder de vijftien, zestien in het ziekenhuis belanden in een coma, terwijl er van marihuana nooit één dode is gevallen? Waarom toch steeds moeilijk doen over de marihuana? Daar zitten we de hele dag al moeilijk over te doen. Waarom moeten we pasjes hebben,

als iemand zich gewoon kan verzuipen in de kroeg? Daar is niemand die daar moeilijk over doet. Als ik naar Appie Heijn toega kan ik aan alcohol komen. Waarom doen we hier zo moeilijk, mijne dame en heren van de politiek, over een plantje? Waarom ben ik gerechtigd om al ruim dertig jaar te vechten voor een klein, groen plantje? Waarom mag ik niet gewoon een normaal beroep uitoefenen, waarom moet ik vechten voor een klein plantje? Waarom moet ik met die rare pijp van mij naar patiënten toegaan, ze uitleggen hoe ze zo'n plantje kunnen groeien en zo'n pijp cadeau geven omdat ze geen poen hebben? Patiënten hebben geen geld, patiënten worden niet geholpen en niet gehoord door de politiek." [applaus]

Van der Ham (D66): "Nou, dat is echt onzin, want ik heb die nota geschreven en..."

Klaver (GroenLinks): "Uw verhaal roept verschillende emoties bij mij op, maar de eerste is dat ik geroerd ben door de manier waarop u spreekt over de patiënt. Want te vaak staat die niet centraal. En u heeft duidelijk meer contact met medicinale cannabisgebruikers dan ik, en de manier waarop u daar voor strijdt is denk ik heel bijzonder. Ik heb de Vrije School gedaan, voor degenen die dat niet kennen, dat is bijzonder onderwijs. En daar heb ik heel veel mee gemaakt, maar praten tegen een plantje, dat klinkt mij ook nog wel vreemd in het gehoor. En ik zie toch echt wat meer in een goed gereguleerde markt waar ik zojuist over sprak. Een ander punt uit uw betoog, kan ik wel stellen, was dat u het had over voorlichting, dat die tekort schiet. En juist als je het hebt over jongeren, jongeren zijn niet gek, licht hen alsjeblieft voor over wat de consequenties zijn van het gebruik van cannabis, maar doe dat ook over de consequenties van te vet eten en teveel alcohol en te weinig sporten. Want waar ik voor sta, ook al is dat misschien wel weer moralistisch, maar ik vind het goede leven belangrijk. En we zouden de zorgkosten bijvoorbeeld enorm kunnen terugdringen, als we wat meer aan preventie zouden doen. Niet door allerlei mensen te verplichten, ik geloof dat zeker ook jongeren heel verstandig zijn, als we ze wat meer voorlichting zouden geven over: hoe ga je daar nou mee om?"

Van der Ham (D66): "Kijk, het punt is: dé politiek bestaat niet, er zitten heel veel partijen achter de tafel. En over die medicinale cannabis, er zijn heel veel fracties hier die daar een paar weken geleden over hebben gediscussieerd en wel een stap willen zetten. Wij willen wat sneller gaan dan de minister, dat klopt, maar hopelijk gaan we daar stappen zetten. Maar het punt is wel, u zegt: mensen die heel erg ziek zijn, die kunnen toch zelf gaan telen? Dat kan, maar dat is wel heel erg lastig, he? Mag ik even mijn punt afmaken?"

Evert: "Ja, ja, ik zeg toch niks?"

Van der Ham (D66): "Op het moment dat jij een ziekte hebt, een heel erge ziekte, bijvoorbeeld kanker of zo, dan gaan we ook niet zeggen: maak maar je eigen medicijn daarvoor. Dus ik vind het van belang dat wij als samenleving, wij als overheid, er voor zorgen dat mensen als ze baat hebben bij cannabis, dat ze dat gewoon op een formeel goede manier moeten krijgen, zonder dat ze dat zelf hoeven te verstrekken. Dus we zitten wat dat betreft helemaal op dezelfde lijn, dat we dat goed moeten organiseren."

Weisglas: "De meneer die de microfoon ronddeelt gaat er nu zelf iets in zeggen."

Darpan van Kuik (VOC, Canna Embassy): "Ik vind het best wel een beetje moeilijk om hierover te praten, omdat het heel persoonlijk is. Ik heb twee broers, een van 43, een van 46, die hebben allebei kanker. De een heeft leukemie, de ander heeft een hersentumor. Ze kijken naar medicinale cannabis als rotzooi, als drugs. In Amerika heet het allemaal drugs, of je het nou over heroïne, over cannabis of over medicijnen hebt, ze heten drugs. Mijn broer heeft vrijwillig getekend voor een chemokuur, waarvan de bijwerkingen niet bekend zijn op lange termijn. Hij heeft die drie maanden genomen en hij werd ontzettend ziek. En ik zou zó graag willen, als cannabisgebruiker, dat mijn broers dat zouden

accepteren als medicijn. Maar door de hetze die wordt gekweekt, in de media en in de politiek, durven ze daar niet aan te beginnen, omdat ze het gewoon zien als drugs.”

Joldersma (CDA): “Nou, er zijn twee wegen die je rond die medicinale discussie kan kiezen. Ik proef een beetje bij de vorige, dat u toch zegt van: je moet alles legaliseren en geen onderscheid maken tussen medicijn en niet. Ik denk dat de weg die we nu in de politiek hebben gekozen is dat we heel bewust zeggen: wij willen heel graag dat cannabis een goed medicijn maken. Maar als je het blijft vermengen met cannabis als medicijn en cannabis als recreatief gebruik, dan krijg je dat niet voor elkaar. Dan moet je echt die weg van het medicijn kiezen. Maar wat ik juist bij u proef, wat u zei: dat hebben ze gedaan maar dat is tot nu toe niet goed gelopen...”

Evert de Verdamper: “Nee, nee, er is bewust voor gekozen om de marihuana niet als medicijn op een fatsoenlijke manier te behandelen. Er zijn AIDS-patiënten die klagen al vele jaren sinds meneer Bedrocan aan de gang is. Het is al jaren geklaagd dat meneer Maripharm het niet meer heeft. En om terug te komen op het kweken van de wiet...”

Weisglas: “Nee, nee, nee...”

Evert: “Ja, want dat is namelijk heel belangrijk...”

Weisglas: “Nee, nee, nee...”

Evert: “Het kweken van de wiet is heel belangrijk voor de patiënt, omdat hij er baat bij heeft...”

Weisglas: “Nee, als u het woord niet heeft, dan mag u niet doorpraten. U heeft al uitgebreid uw verhaal gehad en mevrouw Joldersma was aan het reageren.”

Joldersma (CDA): “Mijn laatste reactie, het gaat erom: wij willen echt breed in de politiek dat medicijn cannabis. Maar medicijn, daar gelden bepaalde procedures voor wanneer je iets een medicijn maakt. Ik denk dat het een verstandige weg is om te zeggen: we willen er honderd procent voor gaan om dat medicijn te ontwikkelen. Dat is een beetje ook de nota van Boris van der Ham en daar heeft hij in de Kamer heel veel steun voor gevonden. Maar als je dat cannabis als medicijn gaat verwarren met cannabis voor recreatief gebruik, wordt het moeilijker om dat medicijn... want een medicijn is een medicijn en dat heeft een weg van erkenning, van onderzoek enzovoorts. En daar staan we als Kamer achter om dat verder te ontwikkelen en dat heb ik ook bij minister Klink gehoord.”

Preventiemedewerkster Parnassia: “Ik wil even een korte opmerking maken. Ik ben werkzaam bij Parnassia in de preventie en ik geef dus voorlichting over de effecten van alcohol en cannabis en alle andere genotmiddelen. Ik vind dat dat te weinig gebeurt en ik hoorde mevrouw Joldersma en meneer Klaver daarover spreken: zorg er ook voor dat een deel van al het geld dat wordt gestoken in handhaving van het verbod wordt gestoken in voorlichting en preventie. Want we hebben geld nodig daarvoor, er moeten veel meer mensen werkzaam worden daarin. Het geld dat nu gestoken wordt in de handhaving, steek dat daar in.” [applaus]

Weisglas: “Bedankt. Dit was weer een oproep, een heel duidelijke oproep, meer dan een vraag. De mevrouw daar in het hoekje.”

Nicole Maalsté (sociologe, auteur van o.a. *Polderwiet*): “Mijn naam is Nicole Maalsté, ik heb vanochtend gesproken. Ik wil ingaan op wat de heer Teeven zei: eerst de hennep teelt gaan aanpakken die bedoeld is voor de export, als ik u goed heb begrepen, en vervolgens kunnen we dan kijken naar een regulering van de achterdeur van de coffeeshop. Ik vraag me werkelijk af hoe u zich dat voorstelt.

Want op dit moment is het dus gewoon allemaal nog illegaal, dus hoe wilt u dat onderscheid maken? Hoe weten we dat de politie diegenen aan het oppakken is die voor de export aan het kweken zijn? Tot nu toe is gebleken uit allerlei onderzoek, ook van de politie zelf, dat ze met name mensen oprollen die juist de coffeeshops bevoorraden, waardoor de coffeeshops een probleem hebben met de bevoorrading. Dus ik ben heel benieuwd hoe u dat voor zich ziet, want tot nu toe is het dus niet gelukt en worden met die korte klappen aanpak die tot nu toe gehanteerd is, alleen maar kleine telers opgerold. En dat onderscheid... kijk, de getallen die genoemd worden, dat hoor ik iedere keer, tachtig procent, waar komen die vandaan? Dat kunnen we helemaal niet weten, want het is gewoon allemaal illegaal. Dus die getallen zijn gewoon uit de duim gezogen. En volgens mij is het ook, wat ik weet van de sector, wat de mensen hier ook, onderzoekers, wetenschappers, maar ook ervaringsdeskundigen kunnen zeggen: er is geen sprake van tachtig procent export."

Teeven (VVD): "Wat dan wel?"

Maalsté: "Dat kan ik niet zeggen, want het is illegaal. Maar het is zeker niet tachtig procent. Dat zijn gewoon getallen die we helemaal niet... die bestaan niet."

Teeven (VVD): "Er is natuurlijk wel onderzoek naar gedaan."

Maalsté: "Ja, dat ken ik."

Teeven (VVD): "Niet alleen van politiezijde, maar ook vanuit de Commissie Van de Donk is daar onderzoek naar gedaan. Er is ook in het verleden, in de negentiger jaren, wel eens gekeken: wat telen we nou voor de buitenlandse markt en wat telen we voor de binnenlandse markt? U zegt dat tachtig procent percentage is onzin, nou volgens mij heeft het binnenlandse gebruik altijd zo'n beetje tussen de achttien en 24 procent gezeten..."

Iemand uit de zaal: "Hoe komt u daar nou bij, het is gewoon niet waar wat u zegt..."

Teeven (VVD): "Daar zijn onderzoeken naar gedaan." [geroezemoes en verontwaardiging]

Weisglas: "De heer Teeven heeft het woord."

Teeven (VVD): "We hebben vandaag horen aanhalen de Commissie Van de Donk, die spreekt over een kwart voor de binnenlandse markt en driekwart voor de buitenlandse markt. Dus ja..."

Maalsté: "Het is nergens op gebaseerd, meneer Teeven."

Van der Ham (D66): "Nee, maar het punt is wel, voorzitter, als ik daar even op mag ingaan, dat is wel een heel wezenlijk punt, kijk, de meeste telers die zijn zeg maar... illegaal, nog steeds... waar de coffeeshops zaken mee willen doen, dat zijn laten we zeggen goedwillende amateurs. Dus die zijn niet zo hard ontwikkeld als de keiharde criminaliteit, die naar het buitenland aan het exporteren is. Dus die hebben ook minder geld om zichzelf goed af te schermen van politie ingrijpen. Wat je dus ziet is als de politie gaat oprollen en onderzoeken, met die helikopters enzovoort, het eerste wat je vindt, dat zijn zeg maar de welwillende kwekers. Dus ik vind in ieder geval dat wat je zou moeten doen als politie is dat je differentieert in je opsporing en vervolging. Dat je eerst doorrechercheert van: hebben we hier nou te maken met een teler, die zich met álles bezighoudt wat God verboden heeft, he, wapenhandel en zo, die pak je als eerste op. Maar als je een relatief goede kweker tegenkomt, laat die dan even zitten. Zorg er voor dat die dan niet als eerste wordt opgepakt. Dus ik vind wel dat de politie veel meer moet differentiëren in het opsporen en vervolgen en dan kom je misschien een beetje tegemoet aan wat jij nu zegt."

Weisglas: "Michiel van Nispen, van de SP."

Van Nispen (SP): "(...) Volgens mij is het dus beter om dus eerst te zeggen: een aantal locaties, daar mag teelt gereguleerd plaatsvinden en al het andere kun je dan vervolgens aanpakken. Want dat is dan per definitie als illegaal te bestempelen. Dus je moet het omdraaien, volgens mij."

Weisglas: "Heel even Teeven nog."

Teeven (VVD): "Ik denk niet dat we die weg moeten volgen. Dat is een weg die we in het verleden wel hebben geprobeerd te volgen, in de negentiger jaren. Overigens verbaas ik me wel beetje, ik zie de heer Van Duijn nee schudden, dat er niet wordt doorgerechercheerd. Maar toen er wel werd door gerechercheerd in de negentiger jaren, was de heer Van Duijn van de Politiebond de eerste die zei: we moeten niet langdurig investeren op grootschalige softdrugscriminaliteit en wat daar achter zit, we moeten gewoon die korte klappen doen, want we maken ons als politie druk om de verkeerde dingen. Dus je ziet daar ook een golfbeweging in, je ziet dat er in de negentiger jaren veel is geïnvesteerd in de aanpak van georganiseerde misdaad achter de softdrugsteelt. Je ziet dat dat op een gegeven moment is losgelaten, we zijn naar een korte klap aanpak gegaan, waar de bonden ook achter stonden. En nu zie je weer een andere beweging, dat we weer proberen door te recherchen op die georganiseerde misdaad. Dus ik denk dat het wel belangrijk is dat we dat eruit snijden. Ik denk als je de vraag in Nederland naar softdrugs vanuit het buitenland beperkt, dan is er ook geen aanvoer in Nederland meer nodig. Dat is ook een kwestie van markt."

Weisglas: "Heel kort Hans van Duijn."

Van Duijn: "Ik heb vanmorgen gezegd dat de tachtig procent die naar het buitenland gaat niet klopt. Er is geen spoor van bewijs, niet één snipper van bewijs. Dat is een. Twee: u verzint achter de tafel uw eigen waarheid. Ik heb mij als voorzitter van de Nederlandse Politiebond, noch in de negentiger jaren, noch in 2000 en ook niet in de zeventiger en tachtiger jaren uitgelaten over de opsporing van cannabis, van hennepplantages of wat dan ook."

Weisglas: "Nu mevrouw."

Jackie Woerlee (VOC, medicinaal cannabisgebruiker): "Oké, dat is dan hierbij weerlegd. Ik denk sowieso dat veel politieke partijen zich op erg dun ijs begeven door zich op onware cijfers van de Taskforce te baseren. Want meneer Daniel had het ook over maar 400.000 cannabisgebruikers in Nederland, terwijl we dichter tegen een miljoen zitten. Als je een heel grove calculatie maakt, dan kom je erop uit dat de meeste kweek die in Nederland wordt gedaan voor de coffeeshops hier, voor gebruik hier in Nederland is bedoeld. En dat door het repressieve beleid het moeilijker en moeilijker wordt voor de coffeeshopeigenaren om de zogenaamde grand cru van de cannabis nog te kunnen kopen, omdat mensen letterlijk hun huis uit worden gejaagd als ze een kleinschalig kweken. Waaronder ook de eerder genoemde medicinale kwekers: mensen met zes planten worden opgerold door de politie. U had het over doorrecherchen, nou, dan moet u toch maar eens met de huidige commandanten gaan spreken, want ik sprak in de laatste twee weken twee mensen die allebei een medische verklaring van hun dokter hebben, zes planten hebben, professioneel kweken en toch opgerold worden."

Van der Ham (D66): "Daar ben ik toch niet vóór? Dat zeg ik nou juist."

Woerlee: "Nee, maar het is wel waar de politie zich mee bezighoudt."

Van der Ham (D66): "Dat is niet goed."

Woerlee: “Dan wil ik nog even terugkomen, ik heb veel contact, ik kom veel in Amerika het laatste jaar: al mijn Amerikaanse vrienden zeggen tegen mij dat ze zich ernstig gediscrimineerd voelen, als zij geweigerd zouden worden in coffeeshops in Nederland. Niet alleen in Amsterdam, maar in Nederland. Is een Nederlander anders dan een Ier of een Amerikaan?”

Teeven (VVD): “Weet u wat wel aardig is? Dat juist bijvoorbeeld in Seattle, daar wordt juist geëxperimenteerd, he, met die besloten clubs, die bij ons in het verkiezingsprogramma staan. Daar wordt gekeken, in de Verenigde Staten: als je lid bent van zo'n besloten club, dat je dus marihuana kan kopen in Seattle en dat daar niet ogenblikkelijk door de politie op wordt gejaagd. Wat verzet zich daar nou eigenlijk tegen die oplossing?”

Woerlee: “Omdat dat voor hun eerste stap is, het is voor hun een eerste stap uit die complete illegaliteit, wij zijn al 34 jaar een stap verder, wij hebben die vrijheid. Ik kom net uit Denver terug, daar zijn *dispensaries* al een stap verder gegaan en staan gebruik toe *on site*. En dat is de eerste stap naar integratie, zoals u weet is de Amerikaanse samenleving veel meer verdeeld, wij zijn veel meer multicultureel. Daar zouden we trots op moeten zijn, dat coffeeshops een van de weinige plekken in Nederland zijn waar die integratie werkelijk plaatsvindt. Als dat in Amerika nou ook plaats gaat vinden, is dat gewoon een fantastisch iets voor Amerika.”

Teeven (VVD): “Maar wat ik aan u vraag: als we nou een stukje dichterbij een oplossing zouden kunnen komen. Niet iedereen denkt er zo over als hier in de zaal, er zijn ook mensen buiten deze zaal, die er anders over denken, dus we moeten naar een oplossing toe. Als u nu een klein stapje terug zou moeten maken om wel een oplossing te vinden...”

Woerlee: “Waarom zou ik dat willen als 85 procent van de toeristen in Nederland ook komt voor de coffeeshops? Ze komen niet alleen voor het Van Gogh Museum, ze gaan liever een joint te roken.

Teeven (VVD): “Dan moet u vooral vasthouden aan uw standpunt.”

Woerlee: “Het is zo dat *I Amsterdam* ook onderzoeken doet onder toeristen en dat is wat die toeristen vertellen. Alleen wordt *I Amsterdam* door de gemeente Amsterdam wordt betaald en die wil er totaal niet aan dat toeristen voor de cannabisvrijheid naar Nederland komen. Daar zouden we trots op moeten zijn, we moeten trots op onze coffeeshops zijn, we moeten het uitdragen ze in plaats van het alleen maar verketteren.” [applaus]

Weisglas: “Ja, oké, gaat uw gang. De mevrouw die nu de microfoon vast heeft, hé, er zijn opeens twee microfoons.”

Nellie Versteeg: “Mijn naam is Nellie Versteeg. Ik kom niet van een instituut, ik kom ook niet van een politieke partij. Ik kom als een burger van Nederland, ik kom als een moeder, ik kom als een betrokken burger, ik kom als een leerkracht, als een oma. Je kan allerlei namen bedoelen. En mijn taak, ik ben er achter gekomen wat er met die coffeeshops aan de hand was, omdat ik al meer dan veertig jaar lesgeef aan jongeren tussen veertien en twintig en ik me daar erg zorgen over maakten als die weer eens op een middag besloten hadden om met zijn allen een joint te roken. En dan het laatste uur in de les te zijn. Dus we kregen allerlei gesprekken hierover. Ik dacht: ik moet deze kinderen meer vertellen over het gebruik van de zogenaamde softdrugs.

Dus wat deed ik? Ik ging naar een coffeeshop en ik zei: hoe ziet dat eruit? Mag ik dat meenemen? Wat is goed, wat is slecht? Ja, als je gezondheidszorg geeft, dan ga je ook vertellen wat voor crème je gebruikt en hoe je je moet wassen enzovoort, dus waarom zou ik daar niet over beginnen? En in mijn

onnozelheid vraag ik aan die mevrouw: nou, zijn daar groothandels voor? Huh? zegt die mevrouw, weet u dat dan niet? -Nee, hoe bedoelt u dat? Ja, daar is geen groothandel voor, dat moeten wij altijd stiekem kopen en dat is eigenlijk verboden. Ik zeg: verboden? Waarom heeft u hier dan een winkel? Daar heeft u toch een vergunning voor? Ik kom zelf uit de ondernemerswereld en ik ben me naar geschrokken. Ik wist dit helemaal niet. En sindsdien maak ik me vreselijk zorgen. Want alles wat niet mag, en dat komt bij jeugd heel erg voor, dat moet je stiekem doen. En nu is de overheid zelf zo'n jeugdpersoon geworden, in mijn ogen.

Aan de ene kant zeggen ze: het mag. En aan de andere kant zeggen: maar als je het wil, moet je het wel stiekem doen. Want, net zoals vanmorgen meneer Leers zei: het valt zomaar niet uit de lucht, in de coffeeshop. Daar kunnen we het niet vinden. En ik ben wel een gelovige mens, maar zo'n wonder geloof ik niet. [applaus] Dus wat wil nou eigenlijk zeggen: mensen, heb eens politieke moed! En daarom ben ik zo blij met deze jonge kandidaat Kamerleden voor de Tweede Kamer: ga door! En als u gaat stemmen: laat u horen. Niet alleen door dat stukje, maar iedereen moet in zijn omgeving dit vertellen en weer betrokken burgers van ons maken. En zeker in de Kamer een dualistisch debat hierover voeren." [applaus]

Weisglas: "Ik ben ervan overtuigd dat uw betoog, ik voel het om mij heen, dat uw betoog heel goed doorklinkt. Ik ga daarom juist níet vragen om te reageren. (...) Ja, u daarachter."

Jan Sennema: "Ja, mijn naam is Jan Sennema en ik wou graag aandacht vragen voor een aspect wat ik in al deze discussies door de jaren heen voortdurend mis. En dat is wat ik de verborgen meerwaarde van cannabis zou willen noemen. De hele discussie gaat namelijk altijd over patiënten, doodzieke mensen of over tieners met problemen. En een tussenweg is er niet. Terwijl negentig procent van de gebruikers een enorme meerwaarde ontleent aan het gebruik. Heel veel mensen gebruiken het om te ontspannen, hoeven daardoor niet naar de dokter om Valium en dat soort pillen te halen. En ze kunnen weer fris op de werkvloer verschijnen de volgende dag, dat is gewoon de realiteit. Heel veel mensen hebben ADHD, die hebben dat nooit geweten, die dempen dat met cannabis. Hoeven dus ook niet naar de apotheek om het ziekenfonds te belasten. En er zijn mensen die hebben religieuze, mystieke ervaringen met dat middel, die kunnen emotionele problemen verwerken. Denk eens aan al die muziek die er door de decennia heen gemaakt is onder invloed van marihuana, al die prachtige jazzmuziek, de Beatles, alles wat u de hele dag door op de radio hoort: grote kans dat het onder invloed van marihuana is gemaakt. [applaus] Zou u dat ook allemaal willen verbieden? Er gaat dus ook een enorme besparende kracht uit van marihuana en dat wordt nooit, maar dan ook nooit genoemd. En ik zou er dan ook van ganser harte voor willen pleiten dat de politiek eens een keer een onderzoek opstart naar de positieve aspecten en de verborgen kanten van cannabis, de positieve kanten en niet altijd maar weer die negatieve kanten." [applaus]

(...)

Ronald Motta: "Goeiedag, ik ben Ronald Motta en ik zou graag een vraag willen stellen aan Fred Teeven. We kennen in Nederland de drankwet en u weet ook hoe die tot stand is gekomen, we kennen daar ook een onderscheid in tussen gedestilleerd en niet-gedestilleerd. Ik ga er van uit dat u dat een goede wet vindt. En waarom zou u nou niet zo'n wet ook voor cannabis willen hebben? Wat is daar nou uw argumentatie voor?"

Teeven (VVD): "Voor een deel wat door Boris van der Ham al is genoemd, omdat we in 1963 dat verdrag uit 1961 hebben ondertekend, met ons volle verstand. Dus als we in Nederland willen legaliseren, dan zouden we tegen de stroom op moeten roeien in het buitenland. Dan zouden we een heel andere kant op moeten dan de rest van de ons omringende landen willen, die dat verdrag hebben ondertekend. En ja, je kunt ook zeggen: drank en sigaretten, dat proberen we op dit moment ook te

ontmoedigen. Daar zijn we vrij actief in, ook van de zijde van de politiek: we hebben het rookverbod ingesteld. Je zou natuurlijk kunnen zeggen: waarom zouden we iets dat we nou ook willen ontmoedigen, omdat we toch, tenminste mijn partij vindt dat het gebruik toch problemen met zich mee brengt, voor jonge gebruikers van cannabis, waarom zouden we dat dan eerst moeten legaliseren en vervolgens moeten gaan ontmoedigen. Waarom zouden we niet gewoon zeggen: het is verboden op dit moment, dus we gaan dat niet legaliseren en we gaan dat niet reguleren. Ik moet heel eerlijk zeggen: het fanatisme waarmee niet-rokers zeg maar ook in de politiek wel eens de rokers te lijf gaan om het roken te verbieden, dat mis ik hier wel eens bij de cannabis. Het fanatisme om cannabisgebruik te ontmoedigen, dat mis ik wel eens."

Van der Ham (D66): "Ja, ik vind het een heel verstandige opmerking die je hier maakt. Kijk, het is natuurlijk, we hebben heel vaak dingen gelegaliseerd om vervolgens regels te kunnen stellen. Dat hebben we ook met de prostitutie ook gedaan. Waarom? Om daar de misstanden te kunnen beperken. Dus ik ben er groot voorstander van om er voor te zorgen dat je zegt: ja, boven een bepaalde hoeveelheid THC vinden we het minder aantrekkelijk om dat op die manier te verkopen of vinden we dat daar extra regels aan gesteld mogen worden. En dat kan ook best. Kijk, internationale verdragen, ja, daar hebben we ons wel formeel aan te houden, maar daarbinnen -en dat heb ik ook geschetst- is er best ruimte, zolang we het niet officieel noemen dat het legaal is, kan je reguleren. En waarom zouden we in de criteria die er nu zijn voor coffeeshops niet gewoon zeggen: boven een bepaalde hoeveelheid THC mag je het niet verkopen. Daar kan je gewoon in overeenstemming met gebruikers, met mensen die het gaan verkopen, kan je daar goede afspraken over maken. Ik ben er juist voor, precies zoals met die alcoholwet, om er voor te zorgen dat je een beetje differentieert, dat je realistisch..."

Motta: "Ik ben heel blij dat u vóór legalisering bent, want daar is nu juist die drankwet voor gekomen. Het was illegaal, en daarom hebben we toentertijd in de politiek wijze besluiten genomen om er een weg voor te maken en ik zou allen willen opdragen u daar weer hard voor te maken. Want dan los je namelijk een probleem op en anders gaat het de illegaliteit in. En u haalde even de prostitutie aan, daar zie je juist dat er heel veel in de illegaliteit terugduikt, in plaats van wat we gedacht hadden."

Petra: "Ik heet Petra, ik heb een coffeeshop, ik ben eigenaar van een coffeeshop hier in Den Haag, vlakbij het Binnenhof. Ik zie veel van deze Kamerleden voorbij lopen, ze kijken nooit naar binnen, ze komen ook niet even langs. Er staat heel groot coffeeshop op de deur, dus ze zouden er ook binnen komen en vragen hoe het reilen en zeilen in een coffeeshop gaat. Maar wat ik eigenlijk wilde zeggen is dat ik heel veel hoor over het landelijke beleid, van: gaan we het nu reguleren de achterdeur, ja of nee? Als dat besloten zou worden, dan hebben we ook nog het lokale beleid van de lokale burgemeester die weer apart gaat beslissen wat we lokaal gaan doen. Dus dan heeft de landelijke politiek besloten: wij willen graag zo en zo en dan gaan ze in Den Haag, wij hebben nu een nieuwe burgemeester, meneer Van Aartsen, zeggen van: nee, ik wil het graag zo en zo."

Dus de richtlijnen van de landelijke politiek vervallen eigenlijk weer in de lokale politiek. Want de burgemeester heeft zijn eigen visie van zijn eigen stad, hoe hij die wil zien. Wij hadden hier 45 coffeeshops, we hebben er nu nog 21, als ik het goed zeg. Die zijn samen gegaan, daar hebben we dus een vereniging mee opgericht om met de gemeenteraadsleden hier in Den Haag te praten en te overleggen hoe wij het dus beter kunnen doen. Nou horen wij ook heel veel over die jongeren, verslaving, wat mevrouw Joldersma ook elk jaar aanhaalt, dat het zo verschrikkelijk is, dat die jongeren inderdaad blowen. Nogmaals: in een coffeeshop mag je niet komen onder de achttien. Het is wat meneer Teeven al zei, dan kom je dus in de doorverkoop van mensen die achttien jaar of ouder zijn en dat aan een jongere verkopen.

Waar komen we dus eigenlijk op uit? Op preventie, wat mevrouw net ook al aangaf. We doen het met alcohol, we doen het met roken. Toen ik zelf tien of twaalf was, kreeg ik rookvoorlichting op de

basisschool, over alcohol, over een wijntje, over een biertje. Wij, de coffeeshops in Den Haag, die 21 die nu samen zijn doen cursussen bij Parnassia, cursussen bij de politie, met de wijkagenten die dus voornamelijk aan preventie doen aan de jongeren, maar ook aan volwassenen. Dus ook aan de eersten die achttien jaar zijn en in een coffeeshop komen en gaan blowen. Dat heet dus preventie. Het eerste wijntje of het eerste biertje dat je drinkt, bij wie doe je dat? Bij je ouders of bij familie, in een vertrouwde omgeving. Wat die andere meneer ook zei, dat de coffeeshop een sociaal aspect heeft, dat is dus wel waar. Want iemand die in een coffeeshop komt en misschien één blowtje rookt, is niet verslaafd, heeft geen psychische problemen, heeft gewoon een baan, gaat gewoon naar school. En waarom? Omdat hij weet wat de gevolgen kunnen zijn door de preventie, door de samenwerking van de coffeeshops.

Wat net ook werd aangegeven: de hoge THC waarden, dat het een slecht product zou zijn. Wij in de vereniging zeggen: die 21 coffeeshops moeten een cursus preventie hebben gedaan, moeten weten van hun product wat erin zit, dat moeten ze kunnen aangeven. Dus dat is ook weer iets voor een landelijk idee. Inderdaad een sticker erop, hoeveel THC, door wie is het geteeld, met wat voor middelen: dat doen wij hier al lokaal. Wij lopen al voor op de landelijke politiek, ook met de preventie bij de jeugd en bij volwassenen. Dat de verslavingszorg dus ook samenwerkt. Maar de lokale politiek zegt dan, de burgemeester zelf waarmee wij praten als vereniging, die zegt: ik kan soms niet anders, want de landelijke politiek laat dat niet toe.”[applaus]

Weisglas: “Een mooi slotwoord vanuit de zaal. Waarop ik niet ga vragen of iedereen daarop wil reageren. Ik geef het woord aan de rechter, Hendrik Kaptein, met zijn oordeel over het debat, de argumentatie. En tenslotte zoals u weet, hoogtepunten zijn per definitie dingen die meestal op het laatst van een gebeurtenis plaatsvinden, daarna geef ik voor de slottoespraak van deze dag het woord aan de oud-minister van justitie, oud-premier de heer Van Agt. Maar eerst de heer Kaptein.”

Hendrik Kaptein: “Ik ga hier even aan tafel zitten, om mijn aantekeningen in te kunnen zien. Ja, ja, er is erg veel gezegd. Als rechter, zelfs in een tribunaal als wij dat nu hebben, spijt het mij wel dat uitspraken geen kracht van bewijs verkrijgen. Anderzijds wordt ik geacht alleen over de kwaliteit van de argumentatie iets te zeggen en eventueel straks daarin winnaars en dus ook verliezers aan te wijzen. Bovendien, volksvertegenwoordigers waren aan het woord, en de kracht van verwijzen van deze rechter gaat dan in strijd komen met de scheiding der machten. Ik geloof niet dat ik iets heb gehoord dat werkelijk in strijd is met de wet.

Volgende aantekening, toch ook niet onbelangrijk, ik heb daar wat over zitten denken, vanuit mijn rol als rechter: dit zijn natuurlijk politieke standpunten. En vergun mij om daar toch iets over te zeggen. Een politiek standpunt is in de neutrale zin zelden zuiver. Het moet immers ook een haalbaar standpunt zijn. Bij nogal wat volksvertegenwoordigers, vroeg ik mij af, ik ga daar overigens niet nader op in, we zullen ze daar niet over ondervragen: zeggen zij nou werkelijk wat zij ten principale menen? Dus dan kom ik terug op de zeer terechte vraag van de voorzitter: hoe gaat u dit politiek aanpakken? Dat speelt natuurlijk allemaal mee bij wat hier door onderscheiden politici, volksvertegenwoordigers is gezegd.

Om te beginnen was het CDA aan het woord en om het zo onpartijdig en met name zo onpersoonlijk mogelijk te doen, zal ik niet spreken in termen van de namen van de spreekster dan wel de sprekers, maar steeds proberen de politieke partijen aan te duiden. Nou, velen van ons bekend, neem ik aan, het CDA standpunt. Aan het eind werd het nader geadstrueerd in termen van het boek van Yoram Stein. Dat werd toen nog niet genoemd, maar het was mij al snel duidelijk en ook de zaal neem ik aan, dat het inderdaad om het boek van Yoram Stein ging. En wat valt dan op vanuit argumentatief oogpunt? Het is een poging tot volledige inductie, als u nog weet wat dat is. Volledige inductie is bekend in de wiskunde: we nemen één concreet geval en we bewijzen vervolgens dat het in het algemeen ook wel zo móet zijn als in dit concrete geval. Nou had u maar drie minuten -pardon, het CDA had slechts drie

minuten- maar ik weet niet of dat helemaal is gelukt. Er moet sprake zijn van een impliciete argumentatie in de trant van: Yoram Stein is volstrekt representatief voor de gemiddelde hennepgebruiker die daarvan is terug gekomen. Dat werd me niet helemaal duidelijk. [Joldersma zegt iets onverstaanbaars]

Ik heb begrepen dat u op mij niet mág reageren, althans ik mag in mijn eindoordeel met nadere aanvullingen geen rekening houden. Laat ik het dan zo wat voorzigtiger verwoorden. Tot zover over het CDA en ik zeg er veiligheidshalve maar weer bij dat een oordeel over de kwaliteit van de argumentatie niet noodzakelijkerwijs een oordeel is over de conclusie die op grond van die argumentatie wordt getrokken. Er kunnen betere argumenten voor hetzelfde standpunt. Die komen misschien bij een andere gelegenheid nog aan bod.

Dan de SP. Heel duidelijk standpunt: legaliseren. Maar de SP -dat is een argument dat we vaker hebben gehoord- die stelde: hennep is veel minder schadelijk dan alcohol en tabak. Nou, zelfs als we dat feitelijk oordeel voor juist aannemen, dan kan de conclusie daar toch logisch niet uit volgen, want de SP gebruikte bij het argument: die schadelijker middelen alcohol en tabak zijn niet verboden, waarom hennep dan wel? Nog steeds blijft de mogelijkheid open dat we dus die schadelijker middelen ook verbieden. Dus tot mijn spijt moet ik vaststellen dat hij daarmee weinig tot niets zegt. Ik begrijp wel wat hij daarmee wil overbrengen, maar het argument op zich, dat zegt niks. Het laat die mogelijkheid volledig open.

Dan D66. Ik zag daarin weinig drogredelijks, het was ook vrij voorzichtig, misschien hangt dat samen, ik weet het niet helemaal zeker. En dat alcohol en tabak argument, dat komt terug bij GroenLinks: alcohol is veel gevaarlijker en daar doen we minder moeilijk over. Ja, misschien moeten we daar wel veel moeilijker over doen. Dat weten we dan nog niet.

En dat was de eerste aanleg... vervolgens komt eh... Nee, wacht even, dan komt de VVD nog, tot slot. Dat was een redelijk helder standpunt, dat van het CDA niet veel lijkt te verschillen, maar er komt iets terug dat ook bij het CDA toch wel te bespeuren is... Er wordt een nogal negatief beeld opgeroepen, veel misdaad er omheen, dat eindigt dan in een nogal lapidaire slotsom: dus niet legaliseren. Misschien, maar ik mis toch een groot aantal stappen, niet alleen vanuit VVD standpunt. Je zou denken: dan moet ook aangetoond zijn dat er schade is, daar moet ook heel kort iets over worden gezegd, wat nou de werkelijke schade van hennep is. En vervolgens, en dat wordt toch in de discussie vaak vergeten, het bleek nu ook een beetje bij het CDA standpunt: ook al zou er schade zijn, ook al zou een politieke partij in gemoede kunnen stellen: er is misschien geen schade, maar wij zijn het er niet mee eens, dat is in de Nederlandse politiek in beginsel mogelijk, dat men zegt: "wij vinden het dermate immoreel dat", dan moet toch iets worden gezegd over de vraag: heeft het zin om die verondersteld verkeerde toestand strafrechtelijk of anderszins aan te pakken? Dat is nog maar de vraag. Strafrecht, weten we, is altijd *ultimum remedium*, althans dat behoort het in een rechtsstaat te zijn. Dus je verwacht toch, vanuit een onpartijdig standpunt, dat als iemand zegt: geen legalisering, continuering van strafrechtelijke aanpak van hennep, dat er ook een verhaal volgt in de trant van: strafrecht is het enige en ook meest adequate middel. Dat miste ik enigszins in dit betoog.

Tot zover dan inderdaad over de eerste aanleg. En dan ook interessant: een woordenwisseling tussen Van Duijn en het CDA. Ik moet Van Duijn wel bij naam noemen, ik kan moeilijk zeggen van ex-voorzitter van de Nederlandse politiebond. Het CDA zei: ja, wij zijn er minder voor dan velen van u. Er zullen ook wel mensen in de zaal zijn die er ook niks mee hebben. Daar ging Van Duijn op in. Maar, weer, dat moet er niks toe doen in het hele debat, wat we er zelf van vinden, of we graag hennep gebruiken of henneproducten: dat is toch echt een andere zaak. Dan wel een grappige discussie over de kaasstolp, al dan niet van glas, tussen de VVD en Leers, dat sla ik verder allemaal over.

Dan, ja, in zekere zin wel slim, maar toch ook een beetje uit de school van de retorica, op een gegeven moment zei de VVD: u moet uw mond houden want u heeft ons complete partijprogramma niet gelezen. Je kunt daar mensen de mond mee snoeren, maar of het argumentatief zoveel zegt, weet ik niet helemaal zeker. En dan, en dat zagen we vanochtend ook, werd er een beroep gedaan op een vermeende specialist, Max Daniel, in dit verband. Niets ten nadele van deze persoon, deze ambtenaar zelfs. Maar de enkele mededeling dat een autoriteit, al dan niet tussen aanhalingstekens, een positie inneemt en dat die dus juist moet zijn, dat zegt natuurlijk niets. We noemen dat het *argumentum ad verecundiam*: je mag je wel beroepen op iemand, als je er maar een begin van een argument bij hebt waarom die spreker gelijk heeft en dus ook op die post hoort. Zo slaat het argument natuurlijk weer op zichzelf terug, maar dat is een andere zaak.

Ik sla weer heel veel interessants over, maar ik probeer toch wat argumentatieve krenten uit de pap te halen. Aardig was natuurlijk ook het alpinisme-argument. Nog los van de vraag wat ervan klopt, het was toch wel opvallend dat het CDA daar niet direct en dadelijk op inging, in de trant van: wat vindt het CDA dan van de juridische status van bergbeklimmen? En dat was de vraag, maar goed, dat kan natuurlijk later nog komen. Dan heel, heel aardig, ik moet het toch even noemen, op een gegeven moment, en dat is toch wel een mooi voorbeeld van een niet helemaal loepzuivere redenering, werd gepleit voor zelfteelt door mensen die hennep gebruiken voor medicinale doeleinden. Kennelijk kwam dat D66 niet zo heel goed uit, want weer de analogie die we vanochtend ook zagen: we gaan mensen toch ook niet uitnodigen om medicijnen tegen kanker thuis te kweken, telen, fabriceren of anderszins, dat werd me niet helemaal duidelijk. Dat is natuurlijk een volstrekt valse analogie."

Van der Ham (D66): "Het komt van patiënten zelf, dit argument."

Kaptein: "Wat zegt dat over de waarde van het argument? Ik mag u nu niet..."

Weisglas: "Dit is een opmerking die u niet gehoord kán hebben..."

Kaptein: "Nee, die heb ik niet gehoord, dit mag ik ook niet doen. We houden het toch een beetje formeel. Dan, heel aardig, ik ben bijna bij het eind: door Nicole Maalsté werd opgemerkt dat de cijfers die door politici worden aangevoerd niet kloppen. Het kan natuurlijk zijn dat er vanuit de academie dergelijke opmerkingen worden gemaakt. Het is in dit soort gedachtewisselingen natuurlijk altijd heel gevaarlijk om over feiten te gaan praten, want het wordt pijlsnel welles-nietes. Want niemand kan adstrueren hoe het echt zit. De een zegt twintig procent, de andere zegt: daar klopt niets van, maar bewijs kun je nooit op tafel leggen. Dat is altijd enorm lastig bij dit soort debatten: je komt zelden verder dan een beroep op een rapport of een autoriteit. En met die autoriteit zijn we weer teug bij dat *argumentum ad verecundiam*.

Wel deed de VVD retorisch iets heel aardigs, dat wordt valse nauwkeurigheid genoemd. Zo tussen neus en lippen door werd gezegd: het ligt tussen de 18 en de 24 procent. En nogal wat luisteraars gaan daar vrij snel in mee: dat klinkt toch redelijk precies, tussen de 18 en 24 [hilariteit in de zaal]. Dat vond ik slim gedaan. Of het nou helemaal van de grond kwam, dat is weer een andere zaak.

Helemaal tot slot: het debat tussen de VVD en Van Duijn, waarbij de VVD opmerkte, dat vind ik toch niet onbelangrijk om even te vermelden: Van Duijn zei vroeger iets anders. Nou antwoordde Van Duijn dat dat niet waar was. Daar kunnen we natuurlijk weer niet over oordelen, maar ik denk dat de hoofdzaak is dat ook al zou het zo zijn of niet zo zijn, dat het over de zaak zelf helemaal niets zegt. Het is toch heel belangrijk om dat even vast te houden. Als Van Duijn al, volgens de VVD dat zou hebben gezegd, dan kan hij zich simpelweg hebben vergist. Het zegt over de zaak niks. Als het al te dol wordt, als iemand per week van standpunt veranderd, kun je hooguit vaststellen: dat zegt iets over de persoonlijke geloofwaardigheid van de spreker, maar over de zaak helemaal niks.

Allerlaatste punt, voorzitter, dat is weer de kwestie van het verdrag, nu door de VVD opgevoerd. We hebben al eerder vastgesteld: dat kan een punt zijn, maar het enkele gegeven dat we verdragsrechtelijk gebonden zijn aan bepaalde standpunten zegt op zich niks, het gaat natuurlijk om afweging van alle betrokken factoren voor continuering van die verdragsrechtelijke situatie, dan wel opzegging daarvan. Moet ik een winnaar of een verliezer aanwijzen? Ik heb zo-even al gezegd: in kracht van bewijzen kan mijn uitsluit niet gaan, ik zie mede daarom daar zelf vanaf, dat zouden we aan de jury kunnen over laten. Tot zover." [applaus]

Weisglas: "Heel veel dank aan de rechter van dienst, Hendrik Kaptein, voor uw mooie argumenten over de argumenten en voor uw galante manier van spreken. Waarmee we zijn gekomen aan het einde van de discussie, het afronden van de discussie. Het spreekgestoelte wordt nu klaar gezet voor de slotspreker. Namens u zeg ik dat wij en u het zeer op prijs stellen dat de oud-minister van justitie en oud -remier het slotwoord op deze dag wil uitspreken. Ik geef graag het woord aan de heer Van Agt." [applaus]

Meer informatie: www.cannabistribunaal.nl en www.voc-nederland.org